Mateřská škola Na Kocourku Nové Strašecí
Jiřího Šotky 723, Nové Strašecí

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Putování se skřítky

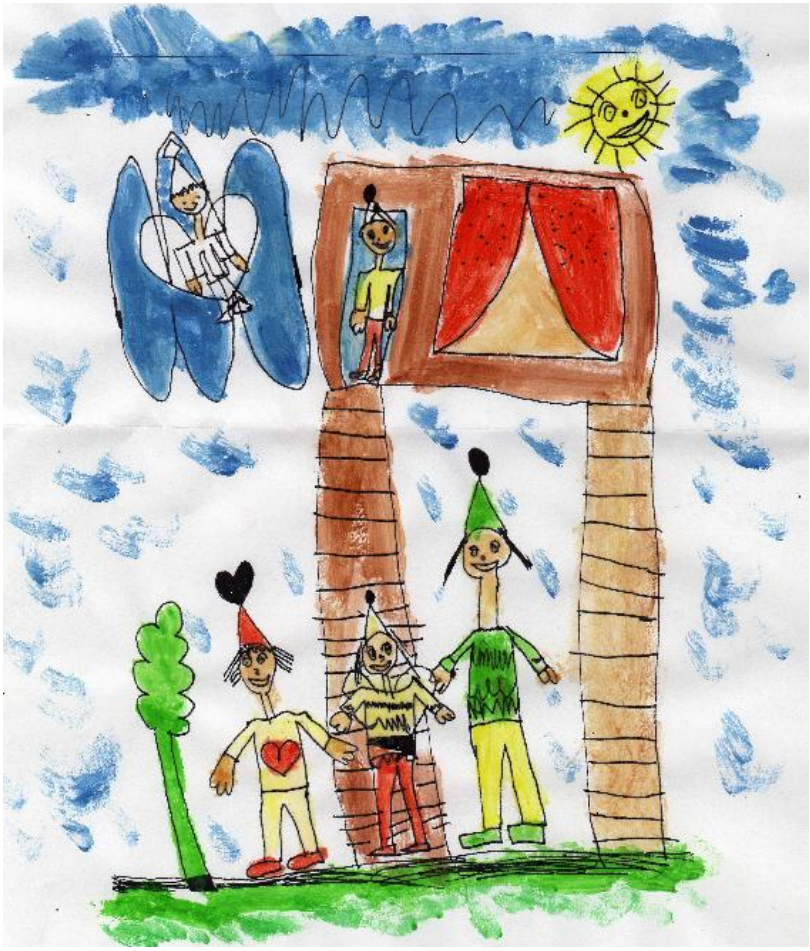

Program byl projednán na pedagogické radě dne 25. 8. 2025
a na poradě provozních zaměstnanců dne 27. 8. 2025
Č.j. 3/2025
Platnost programu: od 1. 9. 2025

Školní vzdělávací program

Putování se skřítky

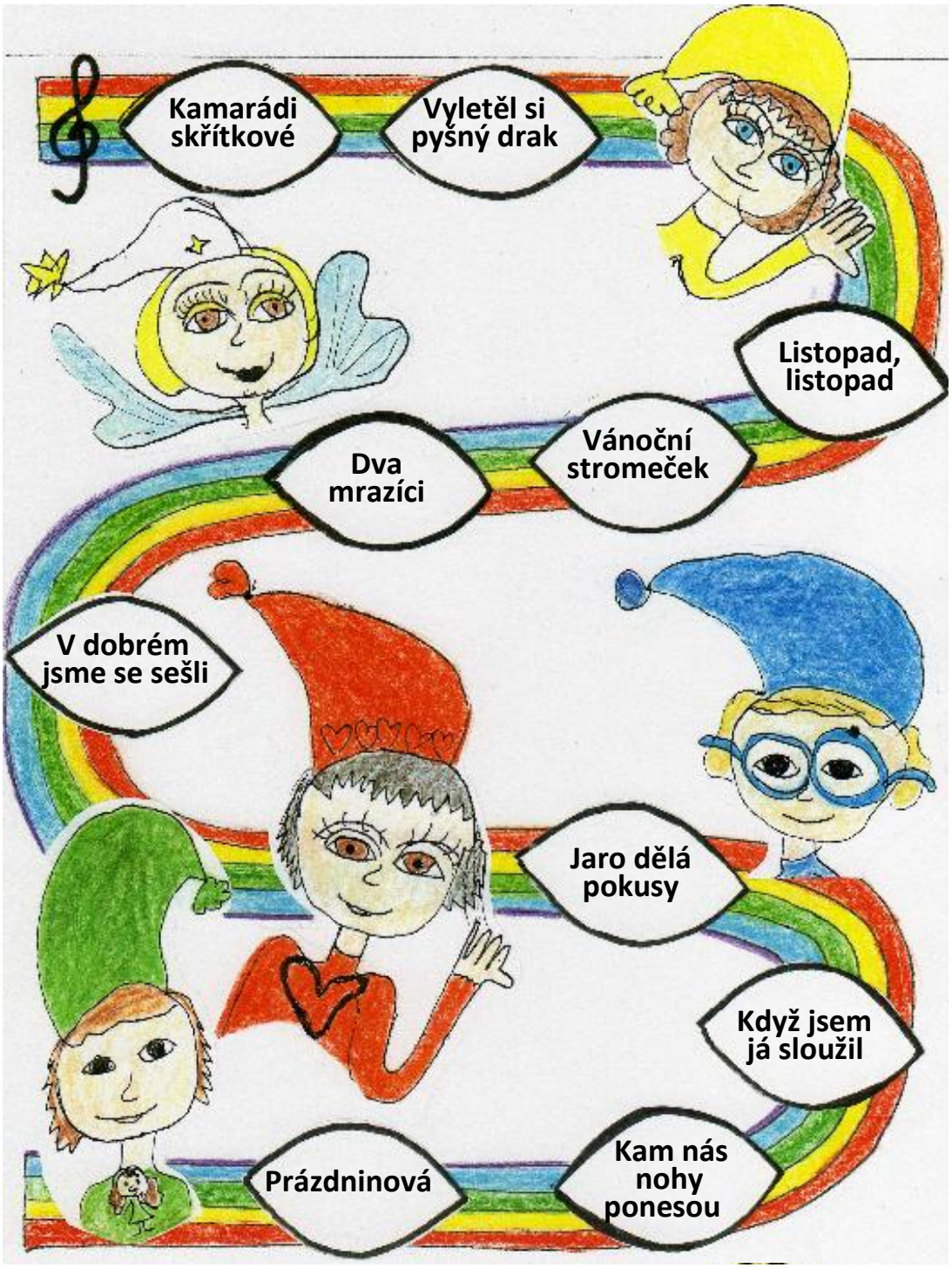

OBSAH:

1. Identifikační údaje o mateřské škole str. 4
2. Obecná charakteristika školy str. 5
3. Podmínky vzdělávání str. 7
4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami str. 14
5. Organizace vzdělávání str. 17
6. Charakteristika vzdělávacího programu str. 19
7. Vzdělávací obsah str. 22
8. Doplňkové programy str. 45
9. Evaluační systém a pedagogická diagnostika str. 53

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název dokumentu:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Putování se skřítky“

Název školy, sídlo, kontakty:

Mateřská škola Na Kocourku Nové Strašecí
Jiřího Šotky 723
271 01 Nové Strašecí

Telefon: 311 240 428 – kancelář ředitelky MŠ
311 240 432 – školní jídelna
605 920 331 – mobilní telefon
311 240 434 – odloučené pracoviště Rákosníček

E-mail: skolka.kocourek@tiscali.cz

Webové stránky: msnakocourku.cz

Zřizovatel:

Město Nové Strašecí

Statutární zástupce, zpracovatelé programu:

Ředitelka školy:
Mgr. Zuzana Levá

Zástupkyně ředitelky:
Naďa Pospíšilová

Zpracovatelé programu:
Ředitelka školy a kolektiv učitelek MŠ

Číslo jednací:

3/2025

Platnost dokumentu:

Od 1. 9. 2025

V souvislosti se změnami v legislativě a v závislosti na evaluačních činnostech pedagogů bude dokument průběžně aktualizován (poslední aktualizace proběhla 25.8.2026)

2. Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola Na Kocourku Nové Strašecí byla do 31. 8. 2025 součástí ZŠ a MŠ J. A. Komenského v Novém Strašecí. K 1. 9. 2025 došlo k organizační změně spočívající v oddělení této i dalších novostrašeckých mateřských škol od základní školy. Tato změna s sebou přinesla i nové uspořádání mateřských škol spojené se vznikem samostatných organizačně-právních subjektů. V případě Mateřské školy Na Kocourku je nově její součástí i malé odloučené pracoviště s názvem Rákosníček. Obě pracoviště jsou od sebe vzdálena cca 10 minut chůze.

Po organizační změně je tedy Mateřská škola Na Kocourku Nové Strašecí pětitřídní škola sídlící ve dvou budovách. Hlavní pracoviště mateřské školy sídlí na adrese Jiřího Šotky č.p. 723, Nové Strašecí, a jsou zde čtyři třídy. Pátá třída se nachází na odloučeném pracovišti v ulici Tovární č. p. 887. Čtyři z pěti tříd mateřské školy jsou běžné třídy s věkově heterogenním složením dětí, pátá třída je malá třídička s dvanácti dětmi, využívaná zejména pro nejmladší děti, jejichž vzdělávací potřeby mohou být v prostředí s nižším počtem dětí lépe naplňovány.

Budova v ulici Jiřího Šotky (původně II. mateřská škola) byla postavena v roce 1964. Jelikož původně sloužila jako jesle i mateřská škola, má dva vchody. Hlavním vchodem se vchází do tříd Včeliček, Žabiček a Motýlků, druhým vchodem se vchází do třídy Berušek a do kanceláře ředitelky školy. Třídy Včeliček, Motýlků a Berušek se nacházejí v přízemí budovy, třída Žabiček je v 1. patře. Třída Motýlků byla zřízena v nedávné době a je zde zapsáno dvanáct zpravidla nejmladších dětí. Součástí hlavního pracoviště je také školní jídelna, kde se připravuje strava pro děti i zaměstnance obou pracovišť. Odloučené pracoviště v Tovární ulici bylo po rozsáhlé rekonstrukci otevřeno v roce 2011. Jeho součástí je výdejna stravy, která je sem z hlavního pracoviště denně dovážena. Součástí obou pracovišť jsou i krásné, prostorné zahrady.

Vnitřní i venkovní vybavení školy postupně modernizujeme a dle finančních možností zařizujeme novým nábytkem, pomůckami i hračkami. V posledních letech bylo obnoveno vybavení obou školních zahrad. V souvislosti s novým RVP PV upravujeme také prostředí všech tříd. Vycházíme tak vstříc trendům moderní pedagogiky a dětem se snažíme vytvářet co nejpodnětnější vzdělávací prostředí.

Při pobytu venku dbáme, aby děti měly dostatek volného pohybu. Pokud počasí dovolí, tráví děti pobyt venku na zahradě. V obou zahradách vyrostlo mnoho stromů, které v nich tvoří pěkná zákoutí pro hry dětí. Jejich součástí jsou i dětmi oblíbená pískoviště, průlezky různých typů, skluzavky, houpačky, provazové žebříky, kolotoče, lanová dráha, interaktivní panely a dřevěné altánky. V zimě pak obě zahrady slouží k různým zimním radovánkám, a jelikož jejich sklon umožňuje i bobování, proměňují se i v bobovou dráhu. Výhodná poloha obou pracovišť umožňuje i mnoho procházek a výletů. Blízko je město i příroda, a tak je spektrum našich poznávacích aktivit široké.

Děti se snažíme vychovávat a vzdělávat přirozenou cestou, v příjemném prostředí, dle jejich individuálních potřeb. Důraz klademe na rozvoj smyslového vnímání jako základu přirozeného poznávání. Nezapomínáme ani na tělesný rozvoj dětí, který kromě běžných pohybových činností doplňujeme různými sportovními akcemi, plaveckým kurzem, pravidelným cvičením v tělocvičně, prodlouženými vycházkami do přírody a výlety. Dbáme i na rozvoj

komunikačních dovedností dětí, v rámci prevence řečových vad spolupracujeme s místní logopedkou.

Při práci nabízíme dětem hry a činnosti zaměřené na řešení problémů, podporující tvořivost, fantazii a představivost. Využíváme i hry na cvičení paměti, vůle, vytrvalosti a sebeovládání. Kladnou motivací vytváříme v dětech zdravý pocit sebevědomí a snažíme se jim vštěpovat základní společenské návyky.

Při práci využíváme různé metodické a didaktické materiály, odbornou literaturu i vlastní zkušenosti a vědomosti nabyté sebevzděláváním.

Cílem veškerého našeho snažení jsou spokojené a usměvavé děti i jejich rodiče.

3. Podmínky vzdělávání

1) Věcné podmínky

Prostorové uspořádání i vybavení všech tříd umožňuje provozovat různé skupinové i individuální činnosti. Na hlavním pracovišti v ulici Jiřího Šotky byly v nedávné době třídy Berušek, Včeliček a Motýlků zrekonstruovány, a to včetně hygienických zařízení (umývárny, toalety). Rekonstrukcí prošly i vstupní chodby, šatny, kabinet učitelek a kancelář ředitelky MŠ. V dobrém stavu je i odloučené pracoviště v Tovární ulici, které bylo kompletně zrekonstruováno v roce 2011. Do budoucna bychom rádi zrekonstruovali i zbylé prostory MŠ na pracovišti v ulici Jiřího Šotky (chodbu, třídu a hygienické zařízení v 1. patře budovy). Podle finančních možností budeme prostředí obou pracovišť i nadále zvelebovat.

Učitelky mají ke své práci k dispozici různé didaktické pomůcky a materiály. Děti si mohou vybírat ze širokého sortimentu her a hraček podporujících jejich všestranný rozvoj. Podle finančních možností budeme v pořizování hraček a pomůcek i nadále pokračovat. Do budoucna bychom se rádi zaměřili zejména na pořízení pomůcek podporujících rozvoj dětské kreativity a umožňující další dětské poznávání a experimentování. Hračky, pomůcky, náčiní i materiály ve škole jsou dětmi i pedagogy plně využívány. Ve škole jsou jasně stanovena pravidla pro jejich používání a většina z nich je umístěna tak, aby odpovídala potřebám dětí i učitelek.
S ohledem na potřeby dětí i učitelek je postupně obnovován i nábytek. Dětské hračky jsou v současnosti z velké části umístěny tak, aby je děti viděly a mohly si je samostatně půjčovat i uklízet. Pomůcky pro práci s dětmi mají učitelky umístěny jak přímo ve třídách, tak i v kabinetech pro tyto pomůcky zřízených.
Lehátka, která v současné době využíváme, odpovídají počtu odpočívajících dětí a jsou zdravotně nezávadná a bezpečná. Jsou částečně nová a částečně zrenovovaná a jsou přizpůsobena antropometrickým požadavkům dle věku a vzrůstu dětí.
Podle finančních možností obměňujeme také tělocvičné nářadí, které je z důvodu bezpečnosti dětí pravidelně kontrolováno.
Škola vždy bývá vyzdobena dětskými pracemi, a to tak, aby je mohli zhlédnout děti i rodiče. Dětské práce a výtvory jsou vystaveny ve třídách, v šatnách i v ostatních prostorách školy. Novinkou posledních let je i venkovní výstavka dětských prací nazvaná „Galerie na plotě“.

V nedávné době došlo i k revitalizacím obou školních zahrad. Pro děti byly pořízeny nové herní prvky, došlo k úpravě terénů a vysazení nových rostlin. To vše velmi pozitivně přispělo jak k jejich estetické stránce, tak i k dalším možnostem pohybového a sportovního vyžití dětí. Také školní zahrady budeme i nadále zvelebovat podle potřeby a finančních možností. Pokud finanční situace dovolí, rádi bychom na pracovišti v ulici Jiřího Šotky vybudovali nové, víceúčelové hřiště s brankami pro další sportovní vyžití dětí.

Všichni zaměstnanci školy dbají, aby bylo ve škole čisto, pravidelně sledují a regulují vnitřní teplotu vzduchu. Podle venkovní teploty pak učitelky aktuálně volí vhodné aktivity dětí. Při pobytu v budově dbají na pravidelné větrání i na správné osvětlení. Děti jsou pravidelně poučovány o zásadách bezpečného chování při pobytu uvnitř i venku.

2) Životospráva

Denní řád mateřské školy je vytvořen tak, aby byly dodržovány vhodné intervaly mezi jednotlivými podávanými pokrmy. Po celou dobu pobytu je pro děti zajištěna plnohodnotná, vyvážená a pestrá strava. Děti denně dostávají několik druhů ovoce a zeleniny, ze kterých si samy vybírají ty, o které mají zájem. Ke konzumaci ovoce, zeleniny i další stravy jsou děti učitelkami vhodně motivovány, v žádném případě však nejsou do jídla nuceny. Většina dětí je již z rodin vedena ke správným stravovacím návykům a konzumaci zdravých potravin (ovoce, zelenina, mléčné výrobky, luštěniny…), přesto jsou v kolektivu i děti, které z různých důvodů tyto návyky vypěstované nemají a je potřeba citlivě je ke správnému stravování vést. Naším cílem je pak navázat užší spolupráci s rodinou dítěte a najít pro dítě ke konzumaci těchto potravin vhodnou motivaci.

Během celého dne je dodržován pitný režim. Děti mají po celý den k dispozici tekutiny v konvicích, ze kterých si mohou samy nalévat. Nápoje se střídají (čaje, ovocné šťávy). Děti si mohou vybrat mezi těmito nápoji a čistou vodou. K pití jsou využívány plastové kelímky, které děti po použití odkládají do připraveného kbelíčku. Kuchařka je průběžně myje a vrací zpět do tříd. V teplých dnech jsou nápoje dětem podávány i během pobytu venku. Na pracovišti v ulici Jiřího Šotky mají děti k dispozici venkovní pítko, na odloučeném pracovišti v Tovární ulici jsou dětem nápoje donášeny z budovy. I na dodržování pitného režimu stále intenzivně pracujeme a během dne učitelky pravidelně dbají na to, aby jej všechny děti dodržovaly. V rámci výchovy dětí ke zdravému životnímu stylu se je snažíme vést ke konzumaci zejména neslazených nápojů a v tomto trendu budeme pokračovat i v budoucnu.

Ve škole funguje pravidelný denní rytmus a řád, který lze ovšem upravovat dle potřeb dětí i aktuální situace. Děti mají dostatek volného pohybu venku a podle momentálních podmínek i v prostorách mateřské školy. Pobyt venku je pravidelný a dostatečně dlouhý a je přizpůsobován momentální kvalitě ovzduší i počasí. Pokud je počasí příznivé, přesouváme většinu činností ven a pobyt venku co nejvíce prodlužujeme. K venkovním aktivitám celoročně využíváme školní zahrady, pořádáme prodloužené vycházky do přírody a pro různé aktivity dětí využíváme i další zajímavá místa v okolí. V blízkosti se nachází sportovní areál, který je též využíván k různým sportovním aktivitám.

Respektujeme i individuální potřebu aktivity, spánku i odpočinku dětí. V průběhu dne si děti volí aktivity podle svých zájmů a potřeb, mohou si i kdykoli odpočinout. Možnosti odpočinku v průběhu dne využívají zejména mladší děti a děti, které přicházejí do mateřské školy brzy ráno. Také odpočinek dětí po obědě přizpůsobujeme potřebám jednotlivých dětí. Děti s nižší potřebou spánku vstávají dříve a nabízíme jim klidové aktivity u stolečků.

3) Psychosociální podmínky

V prostředí školy panuje přátelská a příjemná atmosféra. Děti vychováváme a vzděláváme v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami. Všichni zaměstnanci školy se svým životním stylem snaží být dětem dobrým vzorem.
Každé nově příchozí dítě má možnost postupně se v prostředí mateřské školy adaptovat podle individuálních potřeb. Všechny učitelky i další zaměstnanci školy potřeby dětí respektují, k dětem jsou citliví a maximálně jim pomáhají. Všechny děti mají ve škole rovnocenné

postavení, pedagogové jsou k nim spravedliví, žádné dítě není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Naším cílem je vést děti ke vzájemné úctě, toleranci a ohleduplnosti a od počátku je učit navazovat kamarádské vztahy, spolupracovat a dodržovat pravidla soužití v kolektivu. Díky věkově heterogennímu složení dětí ve třídách i citlivému přístupu učitelek se nám toto daří. Pro různé činnosti učitelky volí malé i větší skupiny, jako velmi přínosná se ukázala i spolupráce mladších a starších dětí. Starší děti se tak učí pomáhat mladším, mladší děti zase mají možnost se od starších leccos naučit. V kolektivu složeném ze skupin dětí různého věku je učení navíc velmi přirozené a přináší mnoho dalších pozitiv. Věkově heterogenní složení tříd tedy vnímáme jako velmi přínosné a rádi bychom jej zachovali i do budoucna. V rámci rozvoje osobnosti všech dětí a jejich přípravy na školní docházku bychom však rádi pokračovali i v pořádání různých akcí a setkání našich starších dětí (předškoláků). Tyto děti již mají odlišné vzdělávací potřeby a společné akce zaměřené více „výukově“ jsou pro ně velmi přínosné. V poslední době jsme pro předškoláky uspořádali několik projektových dní a výjezdových akcí a v budoucnu bychom v tomto trendu rádi pokračovali, případně nabídku ještě rozšířili.

Mezi učitelkami a dětmi panují přátelské vztahy, děti učíme vzájemné komunikaci i naslouchání druhému. Vedeme je k aktivní spoluúčasti a samostatnému rozhodování. Veškerá vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte, dětem je blízká a pochopitelná. Při všech činnostech děti povzbuzujeme a přiměřeně chválíme. Učitelky svým pedagogickým stylem děti podporují, naslouchají jim, jsou vůči nim empatické. S dětmi v žádném případě nemanipulují, zbytečně je neorganizují a zamezují vytváření nezdravé soutěživosti. Podporují u dětí utváření kladných charakterových vlastností, oceňují a vyhodnocují jejich konkrétní projevy a výkony. Programově se věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a snaží se o vytváření příznivého sociálního klimatu mezi dětmi navzájem i mezi dětmi a dospělými. Sledují chování dětí a případné projevy diskriminace, nepřátelství a násilí bezprostředně řeší.

4) Organizace

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Při počáteční adaptaci úzce spolupracujeme s rodinou dítěte a společnými silami se snažíme dětem adaptaci co nejvíce ulehčit. Rodičům či rodinným příslušníkům zpočátku umožňujeme pobývat ve třídě s dítětem, samostatný pobyt dítěte je pak postupný a prodlužuje se podle aktuálního stavu. Informace o adaptaci poskytuje rodičům nově přijatých dětí na společném setkání již před začátkem školního roku ředitelka školy. Rodiče tak získají možnost se na toto období dobře připravit.

Denní řád mateřské školy je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na možnosti i aktuální potřeby dětí. V průběhu dne se spontánní a řízené aktivity střídají a prolínají. Jejich poměr je vyvážený, děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru i pro nejrůznější činnosti venku. Pravidelně jsou také zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelky podněcují děti k aktivitě a experimentování. Respektují individuální tempo dětí a plánování činností přizpůsobují individuálním potřebám a možnostem dětí. Do výchovně vzdělávací práce zařazují činnosti frontální, skupinové i individuální, největší prostor však dávají činnostem skupinovým. Děti se při nich učí vzájemně spolupracovat, pomáhat si i komunikovat.

Učitelky se dětem plně věnují a poskytují jim potřebné zázemí, pocit bezpečí i klid a soukromí. Pokud se dítě necítí dobře nebo se z jiného důvodu nechce společných aktivit účastnit, není

do nich nuceno; učitelka však dá dítěti najevo, že se kdykoli může do kolektivních činností opět zapojit. Podle potřeby zajišťujeme dětem soukromí i při osobní hygieně. Při realizaci plánovaných činností učitelky vytvářejí vhodné materiální podmínky, řídí se pedagogickými zásadami a ke své práci využívají vhodné materiály a pomůcky. Ty mají vždy předem připravené.

Ve třídách nejsou překračovány počty dětí. Ke spojování tříd dochází pouze ve výjimečných případech, a to zpravidla v odpoledních hodinách. Děje se tak zejména při nepřítomnosti většího počtu učitelek. V případě nepřítomnosti učitelky přebírá druhá učitelka automaticky ranní směnu a v odpolední směně suplují ostatní učitelky.

5) Řízení mateřské školy

Každý zaměstnanec školy zná své povinnosti, pravomoci i úkoly. Ve škole je vytvořen funkční informační systém, a to jak vnitřní, tak i vnější. Vnitřní informační systém dobře funguje zejména díky pravidelné účasti všech zaměstnanců školy na pracovních poradách, a to jak pedagogických, tak i provozních. Prostřednictvím těchto setkání mají všichni zaměstnanci možnost zapojit se do chodu školy, vyjádřit svůj názor a spolupodílet se na rozhodování. Ve škole všichni zaměstnanci spolupracují, a to jak mezi sebou, tak i s rodiči dětí.

Hlavními články vnějšího informačního systému jsou zejména webové stránky mateřské školy a školní nástěnky. Na webových stránkách, které pravidelně aktualizujeme, nacházejí rodiče i široká veřejnost všechny potřebné informace ze života školy, dále některé důležité dokumenty, aktuality, rozpis akcí, fotografie z akcí, jídelníček atd. Od školního roku 2023/24 využíváme i nový elektronický informační systém, jenž funguje jako informační a komunikační kanál mezi školou a rodiči, a který zároveň ke své práci využívají učitelky. Rodiče, kteří nemají možnost internetového připojení, pak všechny potřebné informace najdou i na nástěnkách ve škole. Prostřednictvím třídních vzdělávacích programů, které jsou vyvěšeny na nástěnkách v šatnách, jsou rodiče pravidelně informováni o vzdělávacích činnostech v jednotlivých třídách. Kompletní informace o činnosti školy pak všichni zájemci najdou v každoroční výroční zprávě o činnosti školy.

Pravidelně je také hodnocena kvalita práce všech zaměstnanců. Ředitelka školy každoročně vypracovává plán kontrolní a hospitační činnosti, který zahrnuje různé stránky chodu školy. Z výsledků jsou pak vyvozovány závěry pro další práci. Hospitační činnost je jedním z důležitých nástrojů pro hodnocení a motivaci učitelek. Hospitace probíhá pravidelně 1x ročně u všech učitelek a dále podle výsledků hospitační činnosti a podle potřeby. Vždy je spojena se sebehodnocením učitelek (pohospitační pohovor). V rámci evaluačních činností, směřujících ke zkvalitnění práce učitelek, a tím i ke zlepšení výsledků vzdělávání, probíhá ve škole pravidelné hodnocení kvality školního vzdělávacího programu, na jehož tvorbě a případných aktualizacích se podílejí všechny učitelky. Tvorbě nového programu vždy předchází podrobná analýza programu předchozího.

V rámci bezproblémového chodu mateřské školy úzce spolupracujeme s naším zřizovatelem i dalšími orgány státní správy a samosprávy. Velmi přínosná je pro nás i spolupráce s další mateřskou školou ve městě, se základní školou i se základní uměleckou školou. V případě potřeby spolupracujeme také s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí. Mezi nejdůležitější patří

pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, logopedická poradna a odbor sociálně-právní ochrany dětí.

6) Personální a pedagogické zajištění

Všechny učitelky, které ve škole pracují, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ředitelka školy má navíc speciálně pedagogickou kvalifikaci. Celý kolektiv tvoří jeden tým, který pracuje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Každá zaměstnankyně plní pracovní úkoly podle své pracovní náplně. Provozní zaměstnankyně zajišťují bezproblémový chod školy a pomáhají učitelkám při některých činnostech s dětmi (oblékání v šatně, stolování). Pedagogické i provozní zaměstnankyně se pravidelně setkávají na pedagogických a provozních poradách, vzájemnou spolupráci prohlubují i neformálním setkáváním. Všechny učitelky se soustavně vzdělávají, pravidelných školení se zúčastňují i pracovnice školní kuchyně. Práce všech je pravidelně kontrolována a vyhodnocována ředitelkou MŠ.

K dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání přistupují všechny učitelky aktivně. Pravidelně se zapojují do různých vzdělávacích aktivit a projektů zaměřených zejména na profesní rozvoj učitelů mateřských škol. Ředitelka každoročně vytváří plán DVPP, se kterým všechny učitelky seznamuje. V průběhu školního roku se každá učitelka účastní několika vzdělávacích akcí zaměřených v souladu s tímto plánem. V posledních letech jsme se zaměřili i na pořádání společných seminářů přímo v mateřské škole. Vzdělávací akce pak bývá i příjemným společným setkáním, které prohlubuje přátelské vztahy všech zúčastněných a přináší další možnosti vzájemné spolupráce. V pořádání společných seminářů a dalších vzdělávacích akcí budeme tedy pokračovat i v budoucnu. Naším společným cílem bude nacházet nová aktuální témata a kvalitní lektory.

Všechny učitelky se věnují také samostudiu. Při této formě sebevzdělávání si samy stanoví cíle, vyberou učivo, zvolí metody. Dobu čerpání volna na samostudium určuje ředitelka, zpravidla to bývá v době školních prázdnin či přerušení provozu mateřské školy. V posledních letech však přibývá dětí, které do mateřské školy docházejí i v době školních prázdnin, a tak jsou možnosti čerpání volna učitelek stále omezenější.

Vzdělávacích akcí se pravidelně účastní i ředitelka školy. Její vzdělávání je zaměřeno jak na profesní rozvoj učitelů mateřských škol, tak i na vlastní řízení mateřské školy (vedení lidí, získávání manažerských dovedností, práce v týmu atd.).

V každé třídě pracují stabilně dvě učitelky, jejichž směny (ranní a odpolední) se pravidelně střídají. V nejnáročnějších částech dne (práce s dětmi různých věkových skupin, pobyt venku, oběd) jsou vždy přítomny obě učitelky. V posledních letech máme díky operačním programům Výzkum, vývoj a vzdělávání a OP Jan Amos Komenský možnost využívat i pomoci školní asistentky. Ta se věnuje zejména dětem ohroženým školním neúspěchem, resp. dětem, u kterých je předpoklad, že budou ohroženy školním neúspěchem po svém nástupu do základní školy. Pomoc školní asistentky učitelky velmi oceňují i při péči o nejmladší děti, při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami i při různých výjezdových akcích školy. Tato personální podpora se ukázala jako velmi přínosná a bude-li možnost, rádi bychom pomoci asistentky využívali v budoucnu.

Podle potřeby spolupracujeme s různými odborníky (školská poradenská zařízení, logoped, pediatr, psycholog, odborní lékaři…). Vyskytne-li se v kolektivu dítě, u kterého učitelky shledají

závažnější odchylky od normy, a mohlo by se tedy jednat o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, situaci vždy konzultují s ředitelkou, případně i s ostatními učitelkami na pedagogických poradách. Společně pak hledáme cestu, jak dítěti poskytnout co nejefektivnější pomoc a podporu. Ve spolupráci s rodiči pak většinou vyhledáme pomoc školského poradenského zařízení, případně i dalších odborníků.

7) Spoluúčast rodičů

Snažíme se o co nejužší spolupráci s rodinou dítěte. Učitelky jsou vůči rodičům vždy vstřícné, připravené spolupracovat a v případě zájmu poskytnout radu či doporučení. Rodičům pravidelně podávají informace o prospívání, rozvoji a učení dětí, podle zájmu poskytují individuální konzultace a zapůjčují rodičům odbornou literaturu. Rozhovor mezi učitelkou a rodičem je důvěrný, vždy zachováváme diskrétnost a soukromí dítěte i rodiny. Jelikož do styku s dětmi i s rodiči často přicházejí i některé provozní zaměstnankyně, je vstřícné jednání a vytváření příjemného prostředí důležitou součástí i jejich práce.

Na začátku školního roku se každoročně konají třídní schůzky pro rodiče všech dětí. V pololetí pořádáme ve všech třídách individuální konzultace pro rodiče, kteří mají zájem pohovořit si s učitelkami o svém dítěti. Další konzultace s ředitelkou i s ostatními učitelkami si rodiče mohou domluvit kdykoli podle potřeby. Aby na vstup do mateřské školy mohly být náležitě připraveny i nově přijaté děti, svolává ředitelka po ukončení přijímacího řízení schůzku rodičů těchto dětí. Schůzka se vždy koná před nástupem nových dětí do školky (zpravidla v měsíci červnu), a rodiče tak mají možnost své děti na budoucí pobyt ve škole připravit. Pro rodiče předškolních dětí pořádáme ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou každoročně přednášku o školní zralosti a připravenosti dětí na školní docházku. Bude-li ze strany rodičů zájem, budeme v pořádání této, případně i dalších přednášek či vzdělávacích akcí, pokračovat i v budoucnu.

Rodiče mají možnost podílet se na dění ve škole. Prostřednictvím třídních vzdělávacích programů jsou pravidelně informováni o vzdělávacích činnostech v jednotlivých třídách. Na spoluvytváření třídních vzdělávacích programů se mohou rodiče podílet. Třídní vzdělávací program je k dispozici na třídní nástěnce a rodiče do něj mohou vpisovat své náměty na činnosti a konzultovat je s učitelkami. O této možnosti jsou rodiče informováni na třídních schůzkách vždy na začátku školního roku.

Kvalitní spolupráci s rodiči podporujeme i pořádáním společných akcí. Tyto akce bývají příjemným setkáním, které rodičům poskytuje příležitost seznámit se s prostředím, v němž jejich dítě tráví nezanedbatelnou část dne, všem zúčastněným pak umožňuje vzájemně se poznat, popovídat si a užít si společně strávené chvíle. Mezi nejoblíbenější akce tradičně patří jarní hrabání zahrady spojené s opékáním buřtů, oslava Dne matek, podzimní dílničky, dětské besídky či ukázka výchovně vzdělávací práce v mateřské škole.

Spokojenost rodičů každoročně zjišťujeme dotazníkem, který pravidelně vyhodnocujeme a podle výsledků upravujeme plán další činnosti školy. Hodnocení je zaměřeno zejména na spokojenost rodičů s výchovně vzdělávací prací učitelek, s množstvím a kvalitou akcí, skladbou jídelníčku, s informovaností o prospívání, rozvoji a učení dětí i o celkovém dění ve škole apod.

4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Jako dítě se speciálními vzdělávacími potřebami označujeme takové dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními vyžaduje podpůrná opatření. Při vzdělávání těchto dětí vždy úzce spolupracujeme s rodiči dětí, se školskými poradenskými zařízeními, případně i s dalšími odborníky.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů (viz vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných). Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Na základě obtíží dítěte zpracuje škola pro dítě plán pedagogické podpory. Od druhého stupně jsou podpůrná opatření stanovována školským poradenským zařízením. Na základě doporučení školského poradenského zařízení zpracovává škola pro dítě plán pedagogické podpory (dále PLPP) případně individuální vzdělávací plán (dále IVP). Podkladem pro zpracování obou plánů je vždy školní vzdělávací program.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory vytváří mateřská škola dítěti, u kterého se projeví potřeba úprav výchovně vzdělávacího procesu. Tvorba plánu je vhodná zejména pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, úchopem pomůcek, rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce. Plán obsahuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu (vzor plánu pedagogické podpory je přílohou vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných). Vyhodnocení plánu probíhá nejpozději po třech měsících jeho realizace a obsahuje zejména sdělení, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využít poradenskou pomoc školského poradenského zařízení a zajistí předání vyhodnoceného plánu tomuto poradenskému zařízení. Do doby dalšího doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola i nadále dítěti podporu na základě vytvořeného plánu.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

Individuální vzdělávací plán vytváří mateřská škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte. Zpracovává jej na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte. Tento plán obsahuje zejména údaje o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení dítěte, případně úpravu výstupů ze vzdělávání dítěte. Dále jsou v něm uvedeny identifikační údaje dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte a jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte spolupracuje (vzor individuálního vzdělávacího plánu je přílohou vyhlášky č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných). Plán může být doplňován a obměňován podle potřeb dítěte.

Individuální vzdělávací plán zpracuje škola nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy obdržela doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce dítěte. Učitelky vzdělávající dítě, pro které byl plán vypracován, poté vytváří průběžné záznamy, obsahující aktuální informace o průběhu vzdělávání dítěte. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou naplňování plánu sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje. Pokud učitelky dítěte shledají, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využít poradenskou pomoc školského poradenského zařízení. Obdobně postupuje škola i v případě, kdy shledá, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

Odpovědné osoby
Zpracování a provádění plánu pedagogické podpory i individuálního vzdělávacího plánu zajišťují učitelky vzdělávající potřebné dítě, a to ve spolupráci s ředitelkou MŠ. Pedagogickým pracovníkem odpovídajícím za spolupráci se školským poradenským zařízením je ředitelka MŠ.

Vzdělávání dětí nadaných

Za nadané dítě se považuje dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadané dítě je považováno dítě, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání, včetně vzdělávacích potřeb dítěte, je věcí školského poradenského zařízení ve spolupráci se školou, která dítě vzdělává.

Vzdělávání mimořádně nadaného dítěte může probíhat podle individuálního vzdělávacího plánu, vycházejícího ze školního vzdělávacího programu, závěrů školského poradenského zařízení a vyjádření zákonného zástupce dítěte. Individuální vzdělávací plán zpracuje škola nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení školského poradenského zařízení. Plán se může doplňovat a upravovat podle potřeb dítěte. Naplňování plánu školské sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu, včetně různých druhů nadání.

Odpovědné osoby
Zpracování a provádění IVP pro mimořádně nadané dítě zajišťují učitelky vzdělávající toto dítě, a to ve spolupráci s ředitelkou MŠ. Pedagogickým pracovníkem odpovídajícím za spolupráci se školským poradenským zařízením je ředitelka MŠ.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V mateřské škole jsou výjimečně vzdělávány i děti dvouleté. Pro jejich vzdělávání je nejčastěji využívána třída Motýlků, která se nachází v přízemí budovy a v níž je snížený počet dětí (12). Třída je věkově homogenní, zatímco ostatní třídy jsou věkově heterogenní, je v nich vysoký počet dětí a ani v dalších oblastech zde nejsou vytvořeny podmínky pro vzdělávání dvouletých dětí. Třída Motýlků je tedy nejvhodnějším místem pro vzdělávání dvouletých dětí, přesto všechny podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí, nesplňuje.

Mezi pozitiva třídy patří skutečnost, že zde vždy pracují učitelky, které mají předpoklady pro práci s dětmi této věkové kategorie. K dětem je uplatňován laskavý přístup, díky nízkému počtu dětí je zde i větší možnost individuální péče o ně. Při některých náročnějších činnostech (převlékání, stolování, hygiena), zde podle potřeby pomáhá i jedna z provozních zaměstnankyň. Pro děti byl do třídy pořízen nižší sedací nábytek, který zohledňuje menší tělesnou výšku dvouletých dětí. Nachází se zde i větší množství hraček a pomůcek vhodných pro mladší děti.

Mezi negativa třídy patří menší prostor pro volný pohyb a hru dětí, není zde také prostor pro ukládání jejich individuálních hygienických prostředků (pleny, vlhčené ubrousky apod.). Menších rozměrů je i hygienické zařízení třídy (umývárna, WC), není proto možné tento prostor doplnit např. přebalovacím stolem. Ani šatna nedisponuje dostatečně velkým úložným prostorem pro ukládání většího množství náhradního oblečení a hygienických potřeb.

Adaptace dětí zde probíhá v souladu s jejich individuálními potřebami a dochází zde k velmi úzké spolupráci s rodinami dětí. Pro třídu byla vytvořena srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád. Děti mají dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování. Vzdělávací činnosti probíhají v menších skupinkách či individuálně, podle potřeb dětí. Pro pobyt venku je nejčastěji využívána přilehlá školní zahrada.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

V případě, že se v mateřské škole budou vzdělávat alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude k zajištění plynulého přechodu těchto dětí do základního vzdělávání zřízena pro ně skupina (skupiny) s bezplatnou jazykovou přípravou. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory bude možné zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to nebude na újmu kvality jazykové přípravy.
Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka bude „Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání“. Lze jej využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

5. Organizace vzdělávání

Děti jsou rozděleny do čtyř věkově heterogenních tříd a jedné věkově homogenní třídy. Ve třídách Včeliček, Žabiček, Berušek a na odloučeném pracovišti Rákosníček jsou děti smíšeného věku od 3 do 6 (7) let, třídu Motýlků navštěvují zpravidla nejmladší děti (3 - 4 roky). Všechna oddělení jsou zaměřena na všestranný rozvoj dětí vzhledem k jejich individualitě. Vzdělávání ve třídě Včeliček je navíc rozšířeno o výuku anglického jazyka. Do třídy dochází dvakrát týdně lektorka, která děti vzdělává zábavnou formou v angličtině.

Při rozdělování dětí do jednotlivých tříd je důraz kladen především na optimální věkové uspořádání, a to tak, aby v každé třídě byla vždy skupinka přibližně stejně starých dětí. Zohledňována jsou však i přání rodičů, zejména pokud si rodiče přejí zařadit své dítě do třídy s výukou anglického jazyka.

Denní režim všech tříd je dostatečně flexibilní a je uspořádán tak, aby vyhovoval potřebám dětí. Nově příchozí děti se ve škole postupně adaptují podle individuálních potřeb, rodičům je nabídnuta možnost pobývat s dítětem v počátcích jeho adaptace ve škole. Služby učitelek jsou naplánovány tak, aby byla dětem zajištěna optimální pedagogická péče. V nejnáročnějších částech dne (práce s dětmi různých věkových skupin, pobyt venku, oběd) jsou vždy přítomny obě učitelky.

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou. Děti do mateřské školy přijímá na základě žádosti rodičů ředitelka MŠ, která zároveň s konečnou platností rozhoduje o rozdělení dětí na jednotlivá pracoviště mateřské školy. O termínu zápisu bývá veřejnost informována prostřednictvím webových stránek mateřské školy a vylepením plakátů na budovu školy, informace o termínu je také zveřejňována v Novostrašeckém měsíčníku. Kritéria pro přijímání dětí zveřejňuje ředitelka školy po projednání se zřizovatelem vždy před samotným zápisem. Děti mohou být do mateřské školy přijímány i během školního roku.

Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte je předškolní vzdělávání povinné. Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech (tato povinnost není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin). Povinná účast dítěte na vzdělávání probíhá po dobu nepřetržitých 4 hodin denně, a to od v čase od 8.00 hod. do 12.00 hod.

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě zvolit individuální vzdělávání (vzdělávání dítěte bez pravidelné denní docházky do mateřské školy). V tomto případě ředitelka školy doporučí a předá zákonnému zástupci dítěte vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech je pak ověřována v mateřské škole v měsíci listopadu. Ve stanovený den se dítě v doprovodu svého zákonného zástupce dostaví do mateřské školy, kde stráví určitý čas. Po dohodě s rodiči věnuje pověřená učitelka část této doby individuálnímu rozhovoru s dítětem a rodičem, případně může být dítě zapojeno i do společných aktivit s ostatními dětmi. Učitelka poté vyhodnotí úroveň osvojení očekávaných výstupů ve vzdělávaných oblastech a případně zákonnému zástupci doporučí další postup při vzdělávání.

Přesný termín ověření (včetně náhradního) jsou součástí školního řádu. Podrobnější informace o způsobu ověření poskytne zákonnému zástupci dítěte s dostatečným předstihem ředitelka MŠ.

Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud tuto účast nezajistí, a to ani v náhradním termínu, ředitelka školy individuální vzdělávání dítěte ukončí. Dítě pak již nelze opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte.

Denní režim:

6.30 – 9.00	volné hry dětí, podle zájmu dětí skupinové a individuální činnosti, pohybové aktivity
9.00 – 10.00	svačina, další rozvojové aktivity dětí
10.00 – 12.00	pobyt venku
12.00 – 12.30	oběd, odchod dětí po obědě
12.30 – 14.30	příprava na odpočinek, četba, odpočinek
14.30 – 16.30	svačina, volné hry, zájmová činnost, odchod dětí ze školy

6. Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program, se kterým ve škole pracujeme, byl pedagogy společně vypracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a je zaměřen na všestranný rozvoj dětské osobnosti předškolního věku. Na základě tohoto školního vzdělávacího programu si učitelky dále vytvářejí třídní vzdělávací programy (dále TVP), které ze školního vzdělávacího programu vycházejí, ale zároveň zohledňují složení třídy, přání a individualitu dětí. Cílem programu je uskutečňovat předškolní vzdělávání přirozenou cestou, a to tak, aby děti postupně, podle individuálních možností, získávaly základy všech klíčových kompetencí (k učení, k řešení problémů, sociální a personální, občanské a činnostní), potřebných pro budoucí život každého z nich.

Při tvorbě programu bylo naší snahou vytvořit soubor integrovaných bloků, jejichž obsah by byl dětem blízký, srozumitelný a prakticky využitelný, který by jim pomohl pochopit sebe sama i okolní svět a poskytl jim kvalitní základ pro budoucí vzdělávání. Činnosti, které dětem nabízíme, jsou jak intelektové, tak i praktické povahy. Prohlubují poznání dětí a obohacují jejich praktickou zkušenost, čímž dochází k všestrannému rozvoji jejich schopností a dovedností. Vzdělávání, které podle programu uskutečňujeme, klade důraz především na aktivitu dětí, snažíme se podporovat dětskou zvídavost a potřebu objevovat nové. Samotná vzdělávací činnost je založena především na hře a prožitkovém učení. Uskutečňuje se během celého dne, a to jak při aktivitách a situacích, které pro splnění konkrétního cíle záměrně navozujeme, tak i při těch, které přináší sám život. S dětmi pracujeme individuálně, ve skupinách i frontálně. Zvláštní důraz klademe na individuální a skupinovou práci s předškolními dětmi, která je z důvodu heterogenního složení tříd velmi potřebná. U předškolních dětí se ve větší míře zaměřujeme na rozvoj pozornosti, samostatnosti, logického myšlení, paměti, jazykové stránky a předmatematických představ.

Kromě vzdělávání předškolních dětí klademe důraz i na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o děti, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebují, aby jim byla poskytnuta podpůrná opatření. Ta se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů (více viz kapitola „Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami“). Při vzdělávání těchto dětí probíhá velmi úzká spolupráce mezi učitelkami, rodiči a školským poradenským zařízením (PPP, SPC). V případě potřeby spolupracujeme i s dalšími odborníky, a to i mimo oblast školství. Podle stupně podpůrného opatření a doporučení školského poradenského zařízení vypracuje škola pro každé dítě buď plán pedagogické podpory, nebo individuální vzdělávací plán. Podkladem pro tvorbu obou plánů je školní vzdělávací program. Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení obou plánů jsou podrobněji popsány v kapitole „Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami“.

Při samotném vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami respektujeme jejich individuální potřeby a možnosti. Naší snahou je vytvořit těmto dětem optimální podmínky k rozvoji jejich osobnosti, a to tak, aby se každé takové dítě podařilo co nejlépe zapojit do kolektivu ostatních dětí a s ohledem na individuální možnosti a schopnosti maximálně využít jeho vzdělávací potenciál. Učitelky do svých vzdělávacích strategií zahrnují podpůrná opatření, která dětem pomáhají vyrovnat jejich deficity. Při plánování a organizování činností v co nejvyšší možné míře uplatňují princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu, podle věku a stupně postižení vedou děti k samostatnosti, zvládání sebeobsluhy i základních

hygienických návyků. V souladu s právními předpisy dochází i ke snížení počtu dětí ve třídě, případně dítěti při vzdělávání pomáhá asistent pedagoga.

Zvýšenou pozornost při vzdělávání věnujeme i dětem nadaným. Každé dítě, které vykazuje známky nadání, dále rozvíjíme a podporujeme (více viz kapitola „Vzdělávání dětí nadaných“).

V mateřské škole jsou výjimečně vzdělávány i děti dvouleté. Jelikož jejich potřeby jsou v mnohém jiné, případně intenzivnější než potřeby dětí starších, věnujeme i vzdělávání těchto dětí velkou pozornost. Uvědomujeme si, že dvouleté děti se nejvíce učí především hrou, nápodobou a vlastním prožitkem. Tyto aspekty jsou pak nejdůležitějším východiskem při plánování vzdělávacích strategií učitelek. Při vzdělávání dvouletých dětí převládají spontánní činnosti nad řízenými, nejčastěji je uplatňována individuální nebo skupinová forma činností. Jelikož udržení pozornosti dvouletých dětí je jen velmi krátkodobé, jsou volené činnosti časově nenáročné, jednoduché a dochází k jejich k častému střídání a opakování. V souladu s vývojovými specifiky dvouletých dětí je velký prostor věnován především hře a pohybovým aktivitám. Denní režim je uzpůsoben tak, aby děti měly dostatek času pro trénování návyků a praktických dovedností.

Naplnění pedagogických záměrů školního vzdělávacího programu podporujeme i pořádáním nejrůznějších akcí pro děti. Jedná se zejména o akce podporující bezpečnost a zdraví dětí (předplavecká výuka, různé sportovní aktivity, návštěva dopravního hřiště, oslava Dne Země, preventivní screeningové vyšetření zraku dětí apod.), různé kulturní akce (návštěva divadelních představení, dětské karnevaly, besídky, slavnostní rozloučení s předškoláky, návštěva základní umělecké školy, oslava MDD apod.) i dětmi nejoblíbenější výlety do přírody a za poznáním.

Dbáme i na vzájemnou provázanost a vyváženost spontánních a řízených aktivit a při přípravě na výchovně vzdělávací činnost máme vždy na paměti důležitost propojení všech vzdělávacích oblastí (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální).

K přirozenému propojování všech těchto oblastí nám často pomáhají naši společní kamarádi skřítkové, kteří jsou při různých činnostech a aktivitách vycházejících z našeho vzdělávacího programu našimi důležitými průvodci.

Oblast **biologickou** (Dítě a jeho tělo) hlídá **skřítek Šikula**. Je to skřítek, který děti při zvládání různých činností vždy dovede pochválit a povzbudit. Jedná se o činnosti pohybové a manipulační (cvičení, kreslení, modelování, stříhání, zpívání, sebeobslužné činnosti…), ale také o činnosti, které jsou důležité pro ochranu našeho zdraví (péče o čistotu, osobní hygiena, zdravá strava, prevence úrazů a závislostí).

Oblast **psychologickou** (Dítě a jeho psychika) má na starosti **skřítek Ticháček**. Ten nás učí vytvářet klidné a pohodové prostředí, ve kterém bude místo pro hraní, povídání, poznávání, fantazii i tvořivost, a ve kterém se budeme těšit z hezkých a příjemných zážitků.

Třetím skřítkem, který se stará o oblast **interpersonální** (Dítě a ten druhý), je **skřítek Srdíčko**. Pomáhá nám být dobrou partičkou, učí nás přátelskému chování a pomoci druhému. Dohlíží, aby nám naši přátelskou a pohodovou atmosféru nepokazil někdo, kdo se nechová kamarádsky a kdo, ať už slovem nebo hrubým chováním, ostatním ubližuje.

Dalším důležitým skřítkem, který hlídá oblast **sociálně-kulturní** (Dítě a společnost) je **skřítek Strážníček.** Dohlíží na naše bezpečí, učí nás dávat pozor na sebe i na kamarády, dodržovat pravidla a správně se chovat mezi kamarády i ve světě „dospěláků“.

Posledním našim skřítkem-pomocníkem je **skřítek Pořádníček**, patron oblasti **environmentální** (Dítě a svět). Dohlíží na děti, aby byly pořádné a pracovité, a to nejen doma či ve školce, ale i ve městě a v přírodě**.** Učí nás starat se o rostliny i zvířátka, i to, že Zemi, která se točí okolo sluníčka, musí chránit všichni – kluk i holčička.

7. Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program nese název „Putování se skřítky“ a je rozpracován do deseti integrovaných bloků. Bloky v sobě zahrnují různá témata, odvíjející se od jednotlivých ročních období, kulturních tradic, poznávání světa, ale i od praktických životních situací a problémů, se kterými se děti potkávají. Název každého bloku je zároveň názvem písničky, která se k některému z témat vztahuje.

Každý blok obsahuje svoji charakteristiku, témata, pedagogické záměry i očekávané výstupy. V závěru každého bloku je i několik možných činností, které mohou učitelky při práci s dětmi využít. Tyto činnosti však nejsou pro učitelky nijak závazné, mohou je měnit a doplňovat podle vlastních nápadů. Jsou tedy spíše nabídkou, která může, ale nemusí být využita.

Jelikož pedagogické záměry a očekávané výstupy každého bloku jsou směrovány především k poznatkům vztahujícím se k daným tématům, učitelky je při tvorbě třídních vzdělávacích programů kombinují i se záměry vycházejícími ze všech oblastí uvedených v RVP (přehled základních pedagogických záměrů mají učitelky k dispozici v závěru této kapitoly). Propojením pedagogických záměrů a nabídkou vhodných činností pak nejlépe dochází k podpoře všestranného rozvoje každého dítěte.

V návaznosti na školní vzdělávací program vznikl sborník didaktických materiálů k daným tématům. Obsahuje podrobný popis všech navrhovaných činností každého integrovaného bloku a učitelky jej mohou využívat podle svého uvážení. Na vzniku sborníku se podle svých možností a zkušeností podílela většina učitelek mateřské školy. Díky jejich úsilí tak došlo nejen k vzájemnému obohacení se všech učitelek a ke zkvalitnění jejich práce, ale i k pomoci méně zkušeným a začínajícím kolegyním v jejich práci. Sborník mají k dispozici všechny učitelky školy a je součástí (přílohou) tohoto vzdělávacího programu. Sborník učitelky mohou i nadále doplňovat dalšími didaktickými materiály.

Součástí vzdělávání jsou i dva doplňkové programy. Tyto programy jsou poskytovány dětem, jejichž rodiče projeví o doplňkové činnosti zájem. Prvním programem, zaměřeným zejména na rozvoj pohybových dovedností dětí, hygienických návyků a posílení zdraví, je předplavecká výuka dětí. V rámci rozvoje povědomí dětí o okolním světě a motivace dětí k dalšímu učení, probíhá ve škole i druhý doplňkový program – seznamování se základy anglického jazyka. Seznamování s anglickým jazykem se uskutečňuje prostřednictvím forem a metod práce adekvátních věku dětí a probíhá tzv. bilingvním přístupem – témata v českém jazyce korespondují s tématy v anglickém jazyce.

Základní pedagogické záměry vycházející ze všech oblastí uvedených v RVP

Dítě a jeho tělo (oblast biologická)
Rozvoj

- jemné a hrubé motoriky, grafomotoriky, pohybových dovedností, fyzické i psychické zdatnosti, sebeobsluhy, poznatků o těle a zdraví

Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)
Rozvoj

- řečových, jazykových a komunikativních dovedností
- smyslového vnímání, paměti, pozornosti, představivosti, fantazie, tvořivosti
- časoprostorové orientace
- matematických dovedností (geometrické tvary, orientace v číselné řadě - první desítka, třídění podle různých kritérií - barvy, tvary, velikosti, množství)
- poznatků o znakových systémech a jejich funkci (písmena, číslice, piktogramy, značky, obrazce)
- pozitivních citů ve vztahu k sobě
- schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy s ostatními
- vůle, vytrvalosti, sebeovládání

Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)
Rozvoj

- prosociálního chování (rozvoj tolerance, respektu, přizpůsobivosti, ohleduplnosti, schopnosti navazovat přátelské vztahy…)
- interaktivních, komunikativních a kooperativních dovedností
- schopnosti chránit soukromí a bezpečí své i druhých, umět požádat o pomoc

Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)
Rozvoj

- schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)
- základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností
- základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- výtvarných, hudebních a hudebně-pohybových dovedností

Dítě a svět (oblast environmentální)
Rozvoj

- pozitivního vztahu k prostředí a místu, v němž dítě žije
- povědomí o širším prostředí, které dítě obklopuje (přírodním, kulturním i technickém)
- bezpečného chování v dopravních situacích
- povědomí o jiných kulturách
- dovedností vedoucích k ochraně životního prostředí a k uvědomění si, co životní prostředí poškozuje a ničí
- praktických dovedností vedoucích k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolní životní prostředí
- úcty k životu

Putování se skřítky

1. KAMARÁDI SKŘÍTKOVÉ

Charakteristika bloku

Naši kamarádi skřítkové nás provedou obdobím, kdy se nové děti sžívají s ostatními dětmi, učitelkami, ostatními zaměstnanci a s novým prostředím mateřské školy. Společně s rodiči a s dětmi si sdělíme prázdninové dojmy a zážitky a budeme pozorovat změny končícího léta.

Témata

- po prázdninách ve školce
- moji noví kamarádi
- těšíme se na posvícení
- konec léta

Pedagogické záměry

- vytvářet pravidla společného soužití v dětském kolektivu, pomáhat novým dětem; při adaptaci v prostředí mateřské školy a získávání jistoty v kolektivu třídy;
- společně vytvářet přátelské a bezpečné prostředí;
- vést děti k navazování a prohlubování kamarádských vztahů;
- seznamovat děti s pravidly bezpečného chování v prostorách mateřské školy i při pobytu venku;
- vést děti k osvojování základních praktických dovedností (sebeobsluha, hygiena…);
- učit děti vzájemně komunikovat a naslouchat druhým, sdělovat si pocity a prožitky z prázdnin ;
- seznamovat děti s lidovou tradicí posvícením;
- sledovat změny v přírodě v období „babího léta“.

Očekávané výstupy

Dítě:

- postupně se adaptuje v prostředí mateřské školy – získává jistotu v kolektivu třídy, důvěřuje učitelkám, navazuje kamarádské vztahy a naučí se vzájemně komunikovat;
- uvědomuje si své místo v rodině i ve škole a postupně zvládá odloučení od rodičů a blízkých ;
- reaguje na pokyny a instrukce učitelky, respektuje daná pravidla;
- postupně zvládá sebeobsluhu, osobní hygienu, stolování;
- zvládá jednoduché pracovní úkony (úklid hraček, pomůcek, osobních věcí), udržuje pořádek;
- dokáže sdělit či vyjádřit své pocity a prožitky (slovně, výtvarně, pohybově, dramaticky);
- seznámí se s lidovou tradicí posvícením;
- uvědomuje si změny v přírodě související s koncem léta.

Navrhované činnosti

- přivítání dětí pohádkou hranou učitelkami;
- postupné seznamování dětí se všemi prostory mateřské školy;
- rozhovory, besedy a didaktické hry k tématům, vyprávění nad obrázky;
- námětové hry s tematikou rodina a škola;
- vycházky do okolí mateřské školy, pozorování přírody.

- **didaktické a pohybové hry –** „Poznáš kamaráda“, „Kamaráde, kde jsi“, „Na ozvěnu“, „Kdo ti stojí za zády“, Co kamarád změnil“, „Co máme společného“, „Jak vypadáme“, „Na detektivy - poznáš svoji značku?“, „Na jména“, „Najdi si kamaráda“, „Zatoulané hračky“, „Na vlaštovky“, „Na barevná kuřátka“;
- **básničky a říkanky s pohybem –** „Po prázdninách“, „Těšíme se do školky“, „Kamarádi“, „Sešli jsme se po prázdninách“, „My jsme dva“, „Pořádníček“, „Ať jsi holka nebo kluk“, „Posvícení“, „Babí léto“, „Konec léta“, „Září“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem –** A. Malinská „Náš Adámek“ (Proč maminka Adámka nechce; Lakomá holčička; Skřítek Pořádníček), E. Petiška „Pohádkový dědeček“ (O poslední vlaštovce), B. Říha „Honzíkova cesta“ (Na cestě s obědem), J. Čapek „Povídání o pejskovi kočičce“ (O panence, která tence plakala), A. Lindgrenová „Děti z Bullerbynu“, O. Sekora „Na dvoře si děti hrály“ (Péťa je správný chlapec; O lakomé Elince), „V nouzi poznáš přítele“ (příběh z časopisu Dráček), „Jak si autíčko hledalo nový domov“ (příběh z časopisu Dráček), F. Hrubín „Kuřátko a obilí“, pohádkový příběh skřítků Ticháčka, Pořádníčka, Strážníčka, Srdíčka a Šikuly;
- **písničky, hudebně-pohybové hry** - „Kamarádi skřítkové“, „To je zlaté posvícení“, „Těšíme se do školky“, „Vlaštovičko leť“;
- **pracovní a výtvarné činnosti** – různé motivy s fotografiemi dětí, ilustrace k pohádce hrané učitelkami, malba kamaráda, výtvarné ztvárnění prázdninových zážitků, malování a omalovánky skřítků, výroba zvířátek (názvů) jednotlivých tříd, otisky ruky (nohy) všech dětí (společná práce), posvícenské koláčky (malování vystřihování, modelování), výtvarné ztvárnění posvícenských zážitků, odlet ptáků (vlaštovky);

2. VYLETĚL SI PYŠNÝ DRAK

Charakteristika bloku

Společně s dráčkem si vyletíme nad podzimní krajinu a budeme pozorovat podzim na zahradě, na poli i v lese. Zaměříme se na rostliny, zvířata, činnosti lidí a na význam darů přírody pro naše zdraví. Popustíme uzdu fantazii a společně s rodiči si vyzdobíme naší školní zahradu skřítky Podzimníčky, strašidýlky z dýní a dalšími přírodními výrobky.

Témata

- vitamíny z naší zahrádky,
- co vyrostlo na poli a v lese,
- vyletěl si pyšný drak,
- než se uloží zvířátka.

Pedagogické záměry

- učit děti poznávat podzimní plody ze zahrádky, pole a lesa a jejich zpracování;
- seznamovat děti s významem vitamínů pro zdraví člověka;
- seznamovat děti se změnami v přírodě souvisejícími se začátkem podzimu;
- učit děti praktickým dovednostem – hrabání listí na zahradě, sběr ořechů a dalších plodů;
- rozvíjet u dětí estetické vnímání podzimní krajiny;
- vést děti k osvojování základních znalostí o dětských podzimních hrách a činnostech lidí;
- učit děti znát volně žijící zvířata a vést je ke kladnému vztahu a pomoci těmto zvířatům;
- seznamovat děti s chováním zvířat na podzim – odlet ptáků, vytváření zásob na zimu.

Očekávané výstupy

Dítě:

- pozná základní druhy keřů, stromů a jejich plodů ze zahrad, polí a lesů;
- chápe význam vitamínů pro zdraví člověka;
- chápe a dokáže vnímat přírodní změny související s příchodem podzimu;
- naučí se praktickým podzimním dovednostem;
- má povědomí o základních lidských činnostech a dětských podzimních hrách;
- zná některá volně žijící zvířata;
- zná zákonitosti chování zvířat na podzim a umí najít způsob, jak zvířatům na podzim pomoci.

Navrhované činnosti

- vycházky do přírody s poznáváním stromů, keřů a jejich plodů;
- pozorování podzimních polních prací při sklizni plodin;
- rozhovory, besedy a didaktické hry k tématům, vyprávění nad obrázky;
- **didaktické a pohybové hry** – „Na vrabce a hlídače“, „Mísa plná plodů“, „Zahrádka“, „Kompot“, „Na kouzelníka“, „Poznáš ovoce“, „J - jako jablíčko“, „Na houbaře“, „Který dráček uletěl“, „Hledání ztraceného draka“, „Na barevné draky“, „Draci v obručích“, „Poznávání lesních zvířat“, „Jak se zvířata pohybují“, „Na veverky“, „Poznáš mě - zvířata“, „Na slabiky - zvířata“, „Na zvířátka“, „Mám košíček mám“, „Na medvěda“, „Medvědí honička“;
- **básničky a říkanky s pohybem** – „Foukej, foukej větříčku“, „Švestka“, „Hruška“, „Pod jabloní“, „Jeřabinky“, „Ovoce a zelenina“, „Okurčička“, „Vitamíny“, „Jabloň“, „Brambora“, „Muchomůrka“, „Drak“, „Běží myška po poli“, „Ježek“, „Už se blíží krušné doby“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem** – E. Petiška „Pohádkový dědeček“

(O ztracené hrušce, Vláďův drak), J. Z. Novák „Cvrček a mravenci“, J. Zeman „Dobrodružství veverky Zrzečky“, Fr. Hrubín „Princeznička na bále“, V. Sutějev „Pohádky se zvířátky“ (Jak si zajíc, vrána a ježek rozdělili jablko), „Veselé pohádky se zvířátky“ (Zvířátka pod hříbkem), E. Petiška „Alenčina čítanka“ (Kaštanová pohádka), „Martínkova čítanka“ (O Jabloňce), K. Michl „Vlaštovičky“, J. Lebeda „Pohádky skřítků Medovníčka a Barvínka“, B. Říha „Honzíkova cesta“ (Honzík pouští draka), M. Sloupová „Rok s krtkem“, V. Čtvrtek „Pohádky z pařezové chaloupky“ (Jak Křemílek a Vochomůrka vařili šípkový čaj), klasické pohádky „O Šípkové Růžence“, „Tři medvědi“, reprodukce a dramatizace pohádky „O veliké řepě“ – určování počtu a pořadí;

- **písničky, hudebně-pohybové hry** – „Měla babka čtyři jabka“, „Pod naším okýnkem“, „Vyletěl si pyšný drak“, „Cibulenka“, „Šla Nanynka do zelí“, „Já do lesa nepojedu“, „Šel zahradník do zahrady“, „Kopu, kopu, brambory“, „Hádaly se houby“, „Běží liška“, „Ježeček ježatý“, „Sedí liška pod dubem, „Tancovala veveřička“, „Veverka Čiperka“, „Šípková Růženka“, „Myška tanečnice“ „Měla babka trnku“, „Škola zvířátek“, „Cupy, dupy“, „Ukaž se mi jablíčko“, „Na trnky“, „Podzim“;
- **pracovní a výtvarné činnosti** – ilustrace k pohádkám, malování ovoce, „kompoty“, obtisky, podzimníčci, bramborová tiskátka, modelování plodů, brambory v pytlích, talíř plný vitamínů, strom s jablíčky, výroba ovocného (zeleninového) salátu, pečení jablečného štrůdlu, korále z jeřabin, hrneček na šípkový čaj, příprava šípkového čaje, houby, „Není drak jako drak“ **-** malování draků a dalších pohádkových bytostí, výroba a pouštění draků, modelování zvířat, ježek „Hoblinka“, zvířátka z kaštanů, výrobky z přírodnin
- podzimní dílny s rodiči;
- grafomotorické cviky k tématům – myška běhá po poli, sype se mák, žebřík;
- využití veškerého zařízení zahrady – zdolávání venkovního terénu;
- námětové hry – „Na obchod“, „Na zvířátka“;
- činnosti pro rozvoj chápání matematických souvislostí – porovnávání a třídění předmětů podle určitých pravidel (více, stejně, méně) – využití plodů podzimu, různých druhů hraček.

3. LISTOPAD, LISTOPAD

Charakteristika bloku

Pozorováním podzimního počasí se budeme seznamovat se zákonitostmi přírodních jevů a učit se žít v sounáležitosti s přírodou. Abychom byli zdraví, budeme poznávat lidské tělo a naučíme se, jak ho chránit před nemocemi.

Témata

- slavnost světýlek,
- co dokáže vítr a déšť,
- lidské tělo,
- když kamarád stůně.

Pedagogické záměry

- seznamovat děti s některými podzimními svátky a slavnostmi (Dušičky, Halloween);
- seznamovat děti se zákonitostmi přírodních jevů – počasí, krácení dne, změna času;
- učit děti žít v sounáležitosti s přírodou, poznávat ji a chránit;
- učit děti poznávat lidské tělo, pojmenovat jeho jednotlivé části, pečovat o zdraví a zdravý životní styl, rozvíjet smysly, základy sexuální osvěty, hygiena;
- učit děti rozlišovat co prospívá a co škodí lidskému zdraví, seznamovat je s faktory poškozující zdraví (včetně návykových látek);
- rozvíjet ohleduplnost a empatii – pomoc nemocným a handicapovaným.

Očekávané výstupy

Dítě:
- zná některé podzimní svátky (Dušičky, Halloween) ;
- má povědomí o zákonitostech přírodních jevů;
- ví, jak chránit přírodu a jak o ni pečovat;
- zná jednotlivé části lidského těla, umí je pojmenovat, má upevněné hygienické návyky;
- rozlišuje, co prospívá a co škodí lidskému zdraví;
- umí vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích;
- chápe význam pomoci druhým a prakticky ji uskutečňuje.

Navrhované činnosti

- pozorování stromů listnatých i jehličnatých, hledání rozdílů;
- rozhovory, besedy a didaktické hry tématům, vyprávění nad obrázky;
- poznávání podzimního období v pohádkách, říkadlech, básních, pranostikách a písních;
- **didaktické a pohybové hry** – „Pravda a lež - podzim“, „Který list uletěl?“, „Sbírání barevných dýní“, „Počítání dýní“, „Na duchy“, „Co tě napadne“, „Početní úkoly s oříšky“, „Na počasí“, „Honička mraků“, „Foukaná“, „Tanec větru“, „Na roční období“, „Běh mezi dešťovými kapkami“, Na lepidla“, „Když ti Kuba zavelí“, „Vitamín honí Bacila“, „Na vitamíny a bacily“, „Bába rýma“, „Co škodí zdraví“, smyslové hry;
- **básničky a říkanky s pohybem** – „Podzim“, „Dýně“, „Deštivý den“, „Dušičková“, „Listopad“, „Padá listí“, „Větřík“, „Deštík“, „Strýček podzim“, „Stromy“, „Prší“, „Vítr krade čepice“, „Zahradník a listy“, „Hrábě“, „Do výšky se vytáhnem“, „Spadla šiška“, „Vítr a déšť“, „Prstíky“, „To jsou prsty“, „Co všechno mám“, „Každá ručka“, „Smysly“, „Tělo“, „Zoubky“, „Ruce“, „Neposlušný Petřík“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem –** O. Sekora „Malované počasí“, „Pohádka

o dýňovém strašidýlku“ (viz. Sborník), „Malý duch Otík“ (viz. Sborník), „O deštníku, který neměl rád déšť“ (viz. Sborník), J. Karafiát „Broučci“ (úryvek Jak se broučci připravují na zimu), M. Sloupová „Rok s krtkem“, E. Petiška „Alenčina čítanka“ (Alenka stůně, Pohádka o Bacilovi), „Martínkova čítanka“ (Děravý zoubek, Jak Honzík stonal), Fr. Hrubín „Paleček a jeho kamarádi“, „Děti a zdraví“ (knížka pro preventivní výchovu dětí MŠ), J. Kožíšek „Polámal se mraveneček“, J. Čapek „Povídání o pejskovi a kočičce“ (Jak si dělali dort, O pyšné noční košilce), M. Macourek „Pohádky“ (Barborka a cucavé bonbóny), A. Lindgrenová „Děti z Bullerbynu“ (Paní učitelka je nemocná), O. Sekora „Na dvoře si děti hrály“ (Míša stůně, Pejsek je nemocný), knížky a encyklopedie s tematikou lidského těla, „U lékaře“ (videoprogram Kostičky);

- **písničky, hudebně-pohybové hry** – „Listopad, listopad“, „Vzal si mrak“, „Prší, prší“, „Když je větřík mrňavý“, „Dešťové kapičky“, „Strašidýlko Emílek“, „Jaro, léto, podzim, zima“, „Hlava, ramena, kolena, palce“, „zdravé tělo“, „Čisté ruce“, „Pročpak pes nehopsá“;
- **pracovní a výtvarné činnosti** – dýňová strašidýlka, ozdobné dýně, strašidla a duchové, deštníky, kapky deště, mraky, ilustrace k písničce „Prší, prší“, malování s hudbou – tanec větru, strom „Rukáček“, podzimní listy, výroba větrníků, ilustrace k podzimním příběhům, postava z geometrických tvarů, vybarvení postavy podle předlohy, „oblékání“ postavy, obkreslení ruky (dlaň, prsty);
- skupinové práce – malba lesa, lidské postavy, spolupráce při tvořivých, námětových a pohybových hrách;
- námětové hry – „Na lékaře“, „Na lékárnu“.

4. VÁNOČNÍ STROMEČEK

Charakteristika bloku

Společně s dětmi budeme prožívat adventní čas těšením se na Mikuláše a na Vánoce. Všechny činnosti povedou k aktivnímu zapojení dětí do výzdoby třídy, pečení cukroví, zpívání koled, vyrábění dárečků a přání pro rodiče i zaměstnance školky. Seznámíme se s lidovými tradicemi Vánoc a připravíme vánoční posezení pro rodiče.

Témata

- začíná advent,
- přijde čert a Mikuláš,
- těšíme se na Ježíška.

Pedagogické záměry

- seznamovat děti s adventním obdobím, vytvářet příjemné a pohodové prostředí při prožívání adventního času;
- seznamovat děti s lidovými zvyky a tradicemi (čert, Mikuláš, anděl);
- seznamovat děti s lidovými zvyky a tradicemi (Vánoce);
- společně se připravit na vánoční setkání s rodiči;
- při nácviku besídky pro rodiče rozvíjet řečové schopnosti a intonační dovednosti;
- posilovat u dětí citové vazby ke svým kamarádům rodinným příslušníkům a známým;
- rozvíjet estetické vnímání dětí, jejich cítění a prožívání;
- při práci s různými materiály rozvíjet u dětí tvořivost, zručnost a fantazii.

Očekávané výstupy

Dítě:

- osvojí si základní znalosti o adventním období, umí vytvořit příjemné a pohodové prostředí;
- osvojí si základní znalosti o lidových zvycích a tradicích (čert, Mikuláš, anděl, Vánoce);
- zvládne přípravu na vánoční setkání s rodiči (společné posezení, tvoření, besídka);
- zapamatuje si texty říkadel, básní a písní a umí je reprodukovat na veřejnosti;
- uvědomuje si důležitost citové vazby k rodinným příslušníkům, kamarádům a lidem z blízkého okolí;
- chápe, jak udělat radost druhému, jak pomáhat a spolupracovat, dokáže se těšit ze společných prožitků;
- pociťuje radost ze své práce a z vlastní tvůrčí činnosti, váží si výsledků práce druhých.

Navrhované činnosti

- rozhovory, besedy a didaktické hry tématům, vyprávění nad obrázky (advent – čas očekávání, adventní věnec);
- návštěva Mikuláše a čerta v mateřské škole, nadílka;
- **didaktické a pohybové hry** – „Čertův ocásek“, „Na čertíka Trefulku“, „Chlupatý čert“, „Tři čerti“, „Honička s pírkem“, „Na čerty a anděly“, „Poznáš čerta podle hlasu“;
- **básničky a říkanky s pohybem** – „Adventní věnec“, „Adventní kalendář“, „Povídám ti Mikuláši“, „Čerti“, „Bum, bum, ratata“, „Prosinec“, „Tancovali čertíci“, „Těšení“, „Vánoce“, „Na štědrý den“, „Před Vánocemi“, „Koleda“, „O Ježíškovi“, „Bílé Vánoce“, „Na ledě“, „Pod sprchou“, „Příprava cukroví“, „Vánoční stromeček“ „Běžela liška po ledu“, „Skořápky“, „Jablíčko“, „Kapr“, „Silvestr“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem – „**Čertovské pohádky“, Z. Malinský „Vánoční pohádky“, „Hvězda nad Betlémem“, J. Čapek „Povídejme si děti“ (O Vánocích,

které nechtěly být), pohádka „Čert a Káča“, Dětská bible, M. Sloupová „Rok s krtkem“, Z. Svěrák „Radovanovy radovánky“ (Jmelí), C. Lawsonová „Rodina medvídků slaví Vánoce“, A. Lindgrenová „Děti z Bullerbynu“ (Jak slavíme Vánoce v Bullerbynu);
- **písničky, hudebně-pohybové hry** – E. Jenčková „Hudební žerty s Mikulášem a čerty“, „Otvírejte čerti vrata“, „Kolíbala bába čerta“, „Čertíku, Bertíku“, „Byla jedna Káča“, „Mikuláš“, „Tancovali dva čertíci“, „Písnička pro čerta“, „Rolničky“, „Vánoce přicházejí“, „Vánoční stromeček“, „Stojí vrba košatá“, vánoční koledy (Pásli ovce Valaši, Půjdem spolu do Betléma, Z jedné strany chvojka, Nesem vám noviny, Štědrej večer nastal, Narodil se Kristus pán…);
- **pracovní a výtvarné činnosti** – výroba adventního kalendáře, adventní věnec, stavba a výzdoba peklíčka, čertovské masky, čertíci z květináčů a kornoutů, malování čertů, Mikulášů a andělů, Mikulášova punčocha a čepice, řetěz pro čerta, figurky čertů, Mikulášů a andělů, ilustrace k čertovským a vánočním pohádkám a příběhům, dopis pro Ježíška, malování vánočních stromečků, výroba dárků a přáníček, výzdoba třídy, pečení perníčků a cukroví, zdobení vánočního stromečku, výroba vánočních ozdob a řetězů, svícen z ovoce, vánoční kapr, vánoční papír;
- vánoční nadílka v MŠ;
- vánoční posezení s rodiči.

5. DVA MRAZÍCI

Charakteristika bloku

A už je tu paní Zima. Zahalí krajinu do bílé peřiny a my se vydáme pozorovat její krásy. Naučíme se pečovat o zvířátka, která v zimě pomoc lidí nutně potřebují. Půjdeme jim do přírody nachystat bohatou hostinu v podobě různých druhů ovoce a zeleniny a sušeného pečiva. Sněhu využijeme k zimním hrám, radovánkám i ke sportování na naší zahradě. Také pozveme rodiče, aby se podívali, jak společně pracujeme a co už umíme.

Témata

- svátek Tří králů,
- příroda v zimě,
- péče o zvířata,
- zimní hry a sporty.

Pedagogické záměry

- seznámit děti se svátkem Tří králů (biblický příběh, význam svátku);
- pozorovat změny v zimní přírodě, seznámit děti s hlavními znaky zimního období;
- poznávat vlastnosti sněhu a ledu, bezpečně využít sněhu a ledu k zimním radovánkám;
- vést děti k uvědomění si významu péče člověka o zvěř a ptactvo a aktivně se do této péče zapojit;
- seznámit děti s některými zimními sporty, dbát na bezpečnost svou i druhých;
- vést děti k uvědomění si významu sportu pro zdraví člověka;
- přiblížit rodičům způsob výchovně vzdělávací práce s dětmi v naší mateřské škole.

Očekávané výstupy

Dítě:
- osvojí si základní znalosti o svátku Tří králů;
- pochopí proměny v přírodě v závislosti na ročním období;
- získá základní poznatky o vlastnostech sněhu a ledu;
- zvládá základní pohybové dovednosti na sněhu a ledu;
- osvojí si základní poznatky o životě známých volně žijících zvířat v zimním období;
- aktivně se zapojí do péče o ptactvo a zvěř;
- získá základní poznatky o druzích zimních sportů, jejich významu pro zdraví člověka i o možném nebezpečí při jejich provozování.

Navrhované činnosti

- sáňkování, bobování, hry a pokusy se sněhem;
- vycházky do zimní přírody – péče o zvířata;
- instalace krmítek pro ptáky;
- rozhovory, besedy a didaktické hry tématům, vyprávění nad obrázky;
- poznávání zimního období v pohádkách, říkadlech, básních, pranostikách a písních;
- **didaktické a pohybové hry** – „Na krále“ „Na ozvěnu - zimní tematika“, „Zima ťuká na vrata“, „Co tě napadne - zima“, „Na roční období“, „Na počasí“, „Koulovaná“, „Odklízení sněhu“, „Na ptáčky“, „Lyžování na pet lahvích“, „Mrazík“, „Mrazíci a metelice“, „Mrazíkovo pohlazení“, „Obrázky a slabiky“, „Na správná slova“, „Hledání počátečních písmen“, „Jaké mohou věci být“, „Zelená a žlutá“, „Na berušky“, „Pravda a lež“, „Na barvičky“,

„Protiklady“, „Co k sobě patří“, „Na čísla“, „Čáp ztratil čepičku“, „Červená a modrá“, „Hra s barevnými stuhami“, cvičení s barevným padákem;

- **básničky a říkanky s pohybem –** „Na Tři krále“, „Leden“, „Vrabeček“, „Sněhulák“, „Mrazík“, „Kos“, „Padá bílé nadělení“, „Sportovec“, „Zimní procházka“, „Pět sněhuláků“, „Bílé vločky“, „Ptáčci v zimě“, „Vzkaz na sněhu“, „Kuchařka zima“, „Na bruslích“, „Zima pro kočku“, „Čepice pro zajíce“, „Zima v lese“, „Na saních“, „Iglú“, „Chumelenice“, „Rampouch“, „Do školky se těšíme“, „Barvy“, „Krtkova básnička“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem** – ruská lidová pohádka „Rukavička“, K. J. Erben „O Sněhurce“, Fr. Nepil „Štuclinka a Zachumlánek“, E. Petiška „Pohádkový dědeček“ (O nenasytném vrabci), E. Petiška „Martínkova čítanka“ (Martínek a sněhulák), „Alenčina čítanka“ (Přichází Nový rok, Začátek zimy, Úkol), J. Lebeda „Pohádky skřítka Medovníčka“ (Jak Medovníček zachránil Racka), Z. Miler, H. Doskočilová „Krtek a sněhulák“;
- **písničky, hudebně-pohybové hry** – „Tříkrálová“, „Dva mrazíci“, „Sněží“, „Usnul vrabec za komínem“, „Moje sáně“, „Vrabec a sýkorka“, „Bude zima, bude mráz“, „Jede zima jede“, „Huboval vrabčák na zimu“;
- **pracovní a výtvarné činnosti** – lyžaři, vystřihování sněhových vloček, malování sněhuláků, zamrzlá okénka - zapouštění barev, ptáci v krmítku, modelování zvířátek a sněhuláků, výroba tříkrálových korun, zima - kresba zmizíkem, voskový sněhulák, sněhuláci z vaty, čepice a rukavice, sněhové obláčky, zimní královna, mačkání sněhových koulí (papír), výroba krmítka, proplétaný ptáček, obrázky z geometrických tvarů, hry s barvami;
- sluchové hry „Na ozvěnu“, „Hledej zvoneček“, „Kdo promluvil“, „sluchové pexeso“;
- námětové hry – „Na sportovce“;
- jazykové hry – slovní fotbal, tichá pošta, jazykové rozcvičky;
- výchovně vzdělávací práce s dětmi - ukázka pro rodiče.

6. V DOBRÉM JSME SE SEŠLI

Charakteristika bloku

Čas rychle plyne, dny, týdny i měsíce rychle ubíhají. Přichází masopust – období plesů a lidové zábavy. I v naší mateřské škole je masopust obdobím pohádkově radostným a veselým. Seznamujeme se s lidovými tradicemi, vyrábíme karnevalové masky a škrabošky a celá školka je vesele vyzdobená. Ale nejen zábava nás čeká. Protože bez práce nejsou koláče, seznámíme se i s různými pracovními profesemi a budeme poznávat důležitost lidské práce. Zaměříme se i na různé materiály, které nás obklopují.

Témata

- co děláme celý den a celý rok,
- hádej, čím jsem,
- masopust, karneval v MŠ,
- materiály kolem nás.

Pedagogické záměry

- učit děti znát dny v týdnu a jejich posloupnost, chápat a správně používat časové pojmy, seznámit se s měřením času;
- učit děti rozlišovat jednotlivá roční období a měsíce, chápat zákonitost jejich střídání, všímat si změn v přírodě;
- uvést děti do světa dospělých a jejich práce;
- učit děti se vážit si práce druhých;
- seznámit děti s lidovou masopustní tradicí;
- společně prožívat karnevalové veselí, těšit se z hezkých a příjemných prožitků;
- při výrobě masek, škrabošek a karnevalové výzdobě rozvíjet pracovní a výtvarné dovednosti dětí;
- vést děti k poznávání vlastností materiálů a jejich uplatnění v životě člověka.

Očekávané výstupy

Dítě:
- zná dny v týdnu, chápe časové pojmy;
- zná jednotlivá roční období a měsíce v souvislosti se změnami v přírodě;
- získá základní znalosti o lidských profesích a hodnotě výsledků lidské práce;
- osvojí si poznatky o lidové tradici masopustu;
- zvládá základní pracovní a výtvarné dovednosti;
- umí komunikovat a domluvit se při společných hrách a činnostech;
- zná různé druhy materiálů, které nás obklopují.

Navrhované činnosti

- výzdoba třídy, výroba karnevalových masek;
- karnevalový rej masek, tanec při hudbě – zábavný dopolední program v MŠ;
- básničky, říkanky, hádanky, slovní hříčky, dětské anekdoty a hry k masopustnímu období;
- rozhovory, besedy a didaktické hry tématům, vyprávění nad obrázky;
- **didaktické a pohybové hry** – „Maso a půst“, „Na princeznu a prince“, Na Jeníčka a Ježibabu“, „Na Budulínka“, „Paleček a obr“, „Koštětová“, „Židličková“, „Tanec s balónky“, „Zapamatování obrázků – hud. nástroje“, „Poznáš mě – hud. nástroje“, „Hledej budík“, „Na roční období“, „Pravda a lež - povolání“, „Pantomima – povolání“, „Přijela tetička z Ameriky – profese“, „Na námořníky“, „Co kdo dělá“, „Co kdo potřebuje“,

„Na kominíka“, „Předměty v pytli“, „Přenášení předmětů“, „Z čeho jsou vločky“, „Na dřevěnou“, „Na železnou“;

- **básničky a říkanky s pohybem** – „Karneval“, „Masopustní veselice“, „Povídám, povídám pohádku“, „Budík“, „Týden“, „Dny“, „Týden malých zahradníků“, „Kominíček“, „Pekař“, „Doktor“, „Doktorka“, „Cihly“, „Střecha“, hádanky povolání;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem** – O. Preussler „Malá čarodějnice“ (Karneval v lese), J. Žáček „Čím budu, až vyrostu“, „Čím budu“ (různá povolání s básničkami), B. Němcová „O dvanácti měsíčkách“, V. Čtvrtek „Pohádky z pařezové chaloupky“ (Jak Křemílek a Vochomůrka měli hodiny s jednou ručičkou), F. Nepil „Já a Baryk“, E. Petiška „Martínkova čítanka“ (Martínek a budík), E. Petiška „Pohádkový dědeček“ (Jak stavěli v Kocourkově školu), „Co se děje v noci“, Čtvero ročních období“, „Vesmír v kostce“, „Hrajeme si celý rok“, „Každý něco umí“;
- **písničky, hudebně-pohybové hry** – „V dobrém jsme se sešli“ (D. Šottnerová – Zima), „Já jsem muzikant“, „Večerníček“, „Pec nám spadla“, „Šel zahradník“, „Dělání“, „Měsíce“, „Kalamajka“, „Na ševce“, „Na řemesla“, „Pekla vdolky“, „Jaro, léto, podzim, zima“, „Pohádka“, „Z čeho jsou věci“, „Kolik je na světě moří“;
- **pracovní a výtvarné činnosti** – výroba masek a škrabošek na karneval, společná výzdoba třídy, karnevalová čepice, navlékání korálků pro masopustní jarmark, papírové balónky, karnevalové zážitky, chrastítko na karneval, společná výroba klauna, výroba papírových hodin, Slunce a Měsíc, kalendář ročních období, „Můj narozeninový měsíc“, „Ten dělá to a ten zas tohle“ (kolektivní koláž), ilustrace k písničce „Pec nám spadla“, „Čím budu“, šaty od švadleny, švadlena přišívá knoflíky, botička od ševce, postavíme dům, „Jsme šikovní kuchaři“ **-** příprava občerstvení, „Slož své jméno“, modelování ze slaného těsta, robot z alobalu;
- Kimovy hry – rozvoj pozornosti, paměti, postřehu;
- exkurze po pracovištích naší mateřské školy – kuchařka, pradlena, uklízečka…
- činnosti pro rozvoj jazykových dovedností – protiklady (vysoký – nízký, mnoho – málo…).

7. JARO DĚLÁ POKUSY

Charakteristika bloku

Jaro je za dveřmi. Těšíme se, že svlékneme zimní kabáty, uvidíme první jarní květiny, uslyšíme zpívat ptáky. Teplé sluneční paprsky probudí jarní přírodu a my se společně rozhlédneme kolem sebe a všechny jarní změny budeme pečlivě pozorovat. Z vajíček se vyklubou kuřátka, a ta nám prozradí, že se blíží Velikonoce a s nimi známé lidové tradice. Navštívíme městskou knihovnu a z knížek plných obrázků, zajímavých příběhů a pohádek se jistě stanou naši kamarádi. Toto období bude i přípravou „školáků“ k zápisu.

Témata

- kniha je můj kamarád,
- když jaro ťuká, příroda se probouzí,
- svátky jara – Velikonoce,
- barvy a tvary kolem nás (mladší děti),
- brzy půjdu k zápisu (předškoláci).

Pedagogické záměry

- pěstovat u dětí kladný vztah ke knize, naučit se s knihou správně zacházet;
- prostřednictvím knih vytvářet základy pro práci s informacemi;
- seznamovat děti s literaturou naučnou, s poezií i prózou;
- naučit se pracovat s dětskou encyklopedií a další naučnou literaturou;
- všímat si kladných i záporných hrdinů a jejich vlastností;
- seznámit děti s prostředím a funkcí městské knihovny;
- seznamovat děti s ostatními druhy dramatického umění (divadlo, film);
- seznamovat děti se změnami v jarní přírodě (tání sněhu, koloběh vody v přírodě);
- pozorovat, poznávat a správně pojmenovat jarní květiny a další rostliny, ptáky, hmyz a ostatní zvířata;
- učit děti přírodu znát, chránit ji a vědět, že jsme její součástí;
- učit děti základním pěstitelským dovednostem;
- seznamovat děti s lidovými tradicemi období Velikonoc;
- při dekorativním zdobení kraslic rozvíjet dětskou fantazii, estetické cítění a jemnou motoriku;
- formou lidových říkadel a hodovaček podporovat rytmickou stránku řečového projevu dětí;
- učit děti pojmenovat základní a doplňkové barvy, všímat si tvarů předmětů v souvislosti s geometrickými tvary (učit se znát a pojmenovat čtverec, kruh, obdélník, trojúhelník a ovál);
- hravou formou děti připravovat na vstup do základní školy, podporovat sebedůvěru; před zápisem do základní školy (předškoláci);
- učit děti základním matematickým dovednostem – odhad počtu prvků, přiřazování shodného počtu předmětů a číslic, tvoření číselné řady.

Očekávané výstupy

Dítě:

- má kladný vztah ke knize, umí s knihou správně zacházet;
- pozná a uvědomuje si rozdíly mezi kladnými a zápornými hrdiny a umí hodnotit jejich vlastnosti;
- uvědomuje si rozdíl mezi poezií a prózou;
- zná další druhy dramatického umění;

- získá základní poznatky o změnách v jarní přírodě (rostliny, zvířata, počasí, koloběh vody);
- získá základní poznatky v oblasti ochrany přírody;
- osvojí si poznatky o lidových tradicích Velikonoc;
- získá a osvojí si schopnosti a dovednosti v oblasti jemné i hrubé motoriky, fantazie a estetického cítění;
- zvládá rytmickou stránku řečového projevu;
- zná základní a doplňkové barvy, geometrické tvary;
- zvládá odhad počtu prvků, přiřazování shodného počtu předmětů a číslic, tvoření číselné řady;
- získá potřebné vědomosti, dovednosti a sebedůvěru před zápisem do základní školy (předškoláci).

Navrhované činnosti

- pozorování přírody na zahradě i na vycházkách;
- rozhovory, besedy a didaktické hry k daným tématům;
- poznávání jarního období v pohádkách, říkadlech, básních, pranostikách a písních;
- **didaktické a pohybové hry –** „Na ozvěnu - jaro“, „Pravda a lež – jaro“, „Barvy květin a živočichů“, „Co vidíme na louce“, „Korálek v krtčí díře“, „Poslední hláska ve slově“, „Odpočinek na louce“, „Co tě napadne“, „Jaro ťuká na vrata“, „Vajíčkové pexeso“, „Kvočna hledá kuře“, „Kvočna hledá hnízdo“, „Vajíčka v hnízdě“, „Honička s vajíčkem“, „Přenášení vajíček“, „Do hnízda“, „Zvedni vajíčko“, „Vajíčková čára“, „Velikonoční krabička“, „Byla jedna slepička“, „Z které knížky jsem?“
- **básničky a říkanky s pohybem** – „Běží jaro“, „Březen“, „Jarní“, „Slunce pálí“, „Jarní sluníčko“, „Jaro přišlo“, „Jaro už se chystá“, „Vyhouplo se slunce z mraků“, „Vynášení zimy“, „Semínko“, „Sněženka“, „Měsíček“, „Petrklíč“, „Tulipán“, „Fialka“, „Jetelíček“, „Jitrocel“, „Maceška“, „Chrpa a vlčí mák“, „Svlačec a slunečnice“, „Zvonek“, „Květinové hádanky“, „Leze, leze, brouček“, „Broučkova rozcvička“, „Sluníčko“, „Housenka“, „Uvíjíme věneček“, „Velikonoční vajíčka“, „Kropenatá slepička“, „Hody, hody doprovody“, „Kuřátko“, „Koledování“, „Slepičko, dej mi vajíčko“, „Probuďte se zvířátka“, „Řezám proutky“, „Obilíčko“, „Ben, ben, ben“, „Večer před spaním“, „Knížky“, „Ivánek se učí číst“, „Už se těším do školy“, „Zítra půjdu k zápisu“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem** – E. Petiška „Martínkova čítanka“ (Počmáraný den; Kam se schoval nůž), „O dětech a zvířátkách“ (O zeleném vajíčku, O koťátku, které chtělo číst), M. Sloupová „Rok s krtkem“, M. Kavková „Pohádky z beránčího kožíšku“ (Sníh a sněženka), V. Čtvrtek „Pohádky z pařezové chaloupky“ (Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko), pohádka „O kohoutkovi a slepičce“, četba z knížek přinesených dětmi, A. Malinská „Náš Adámek“ (Zítra bude škola, opravdová škola), M. Macourek „Pohádky“ (Zuzanka a písmenka), R. Čechura „Maxipes Fík“ (Fík ve škole), M. Macourek „Mach a Šebestová“;
- **písničky, hudebně-pohybové hry –** „Na jaře“, „Jaro dělá pokusy“, „Beruška“, „Hřej sluníčko, hřej“, „Co schází jaru“, „Kosí písnička“, „Jaro už je tu“, „Uvíjíme věneček“, „Tancovala žížala“ „Slepičí taneček“, „Slepičko má“, „Píseň o slepici“, „Ptačí tanec“, „Travička zelená“, „Broučci“, „Zajíček v své jamce“, „Pro vajíčka do košíčka“, „Přišel jsem k vám na koledu“, „Proč kopřiva pálí“, „Kytka masožravá“, „Vozilo se na jaře“, „Písničky z pohádek“, „Malované písničky“ (obrázkový seriál), „My jsme žáci 3.B“, „Když jsem chodil do školy“, „Paparáda“, „Písmenková mašinka“, „Ivánku náš“;
- **pracovní a výtvarné činnosti** – papírové sněženky, tulipány, kočičky, Morana, jarní kvítí, beruška, malování a modelování květin a sluníček, zahrádka na okně (pěstitelské práce), dekorativní zdobení velikonočních vajíček, papírové vejce, pečení velikonočních bochánků

a beránků, příprava velikonoční nádivky, modelování košíčků s vajíčky, společná velikonoční výzdoba třídy, velikonoční zajíčci (slepičky, kohoutci, kuřátka), moje první knížka, výroba knížek a leporel, kresba postavy z oblíbené knížky, záložka do knihy, ilustrace ke čtenému textu, školní aktovka (batoh);
- námětové hry – „Na knihovnu“, „Na ilustrátory“, „Na školu“;
- návštěva knihovny;
- grafické listy;
- pěstitelské činnosti (pěstování čočky, hrachu, osení);
- grafická nápodoba symbolů, čísel a písmen;
- činnosti pro rozvoj chápání matematických souvislostí – odhad počtu prvků, přiřazovaní shodného počtu předmětů a číslic, tvoření číselné řady (Berušky – domino, barevné míčky).

8. KDYŽ JSEM JÁ SLOUŽIL

Charakteristika bloku

Jaro přináší i nový život. V přírodě vidíme zásnubní lety ptáků, pozorujeme jejich hnízdění. I domácím a hospodářským zvířatům se v této době rodí mláďata. Při návštěvě farmy či statku se s těmito zvířaty blíže seznámíme, dozvíme se, jak se jmenují, čím se živí a kde žijí. V tomto období se zaměříme i na naši planetu Zemi, která 22. dubna slaví svůj svátek. Pojedeme na výlety, kde využijeme různých dopravních prostředků a seznámíme se s důležitými lidmi, kteří se starají o naši bezpečnost.

Témata

- domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata,
- čím cestujeme,
- planeta Země – ekologie,
- kdo se stará o naši bezpečnost.

Pedagogické záměry

- seznamovat děti s domácími a hospodářskými zvířaty a jejich mláďaty, jejich užitkem pro člověka;
- seznamovat děti s úlohou člověka při péči o zvířata;
- posilovat u dětí citový vztah ke zvířatům;
- prohlubovat znalosti dětí o dopravních prostředcích a situacích, dopravních značkách a signalizaci;
- vést děti k bezpečnému a ohleduplnému chování v dopravním provozu (reflexní oděv, autosedačky, bezpečnostní přilby);
- rozvíjet u dětí vlastnosti, schopnosti a dovednosti, které ovlivňují chování v určitých dopravních situacích (paměť, pozornost, soustředěnost, ohleduplnost, orientace v prostoru);
- učit děti zvládat techniku a obratnost při jízdě na koloběžce a jízdním kole (školní zahrada, dopravní hřiště);
- vést děti k získání základních poznatků o vesmíru, planetě Zemi a Slunci;
- vést děti ke správnému ekologickému chování, k odpovědnému přístupu k životnímu prostředí;
- seznamovat děti s důležitými lidmi, kteří se starají o naši bezpečnost a zdraví (hasiči, policie, vojáci, záchranná služba);
- naučit děti správně reagovat v krizových situacích.

Očekávané výstupy

Dítě:

- zná domácí a hospodářská zvířata, jejich mláďata a význam zvířat v životě člověka;
- má povědomí o základech chovatelství;
- zná dopravní prostředky, základní dopravní značky a signalizaci;
- má základní dovednosti a návyky vedoucí k bezpečnému chování v dopravním provozu, používá všechny důležité ochranné pomůcky pro zachování bezpečnosti;
- má základní znalosti o vesmíru, planetě Zemi a Slunci;
- uvědomuje si důležitost péče o své okolí a životní prostředí; ví, že člověk může přírodě pomáhat, ale i škodit;
- rozlišuje, co životnímu prostředí prospívá a co ho poškozuje;
- umí správně třídit odpady a uplatňovat správné hygienické návyky při manipulaci s nimi;

- ví, kdo se stará o naši bezpečnost a zdraví;
- zná důležité lidi, kteří se starají o naši bezpečnost a zdraví (hasiči, policie, vojáci, záchranná služba);
- ví, jak reagovat v krizových situacích.

Navrhované činnosti

- pozorování domácích a hospodářských zvířat i domácích mazlíčků v jejich přirozeném prostření (statek, farma);
- rozhovory, besedy a didaktické hry k daným tématům;
- námětové hry k tématům;
- puzzle, obrázkové skládanky a kubusy k tématům;
- **didaktické a pohybové hry** – „Na vlka a kůzlátka“, „Na kočku a myš“, „Zmatek na dvoře“, „Na detektivy“, „Na ozvěnu“, „Počáteční písmena“, „Na slabiky“, „Na obrázky“, „Třídíme nepotřebné věci“, „Uklízíme les“, „Uklízíme louku“, „Na vlaky“, „Na barevná auta“, „Na semafor“, „Na policisty“, „Na hasiče“;
- **básničky a říkanky s pohybem** – „Hrajeme si na zvířátka“, „Kocour“, „Koza“, „Ovečky“, „Mláďata“, „Kachny“, „Kočička a kocourek“, „Naše kočka“, „Pejsek“, „Káčata“, „Jako kočka nebo pes“, „Ráj domova“, Toč se, toč se Zemičko“, „Naše zem je zeměkoulí“, „Autobus“, „Vláček“, „Pět výletníků“, „Co platí na naše auto“, „Jdeme, jdeme, kudy chceme“, „Letadlo“, „Mašinka“, „Čím jezdíme“, „Raketa“, „Pochodují vojáci“, „Policista“, „Hasiči“, „Semafor“, „Přechod“, „Značky“, „Kluci pozor, červená“, „Čarodějnice“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem –** M. Nesvadba „Kuře Cupity“, „Tři prasátka“, H. Ch. Andersen „Ošklivé káčátko“, „O neposlušných kůzlátkách“, J. Čapek „Povídejme si děti“ (Šel kozel do Lhoty), V. Sutějev „Pohádky se zvířátky“ (Kohout a barvičky; Kdo to mňouk), E. Petiška „O dětech a zvířátkách“, K. Čapek „Dášeňka čili život štěněte“, „Na statku“, „Malý farmář - zvířata na statku“, J. Kolář „Z deníku kocoura Modroočka“, J. Čapek „Povídání o pejskovi a kočičce“, J. Kožíšek „Devět“, Fr. Hrubín „Zvířátka a loupežníci“, Pohádky a povídky pro malé čtenáře, R. Kaminská „Filip na ostrově šťastného života“, „Děti a ekologie“, A. Malinská „Náš Adámek“ (Jak jel Adámek do Prahy a proč ztratil maminku), E. Petiška „Martínkova čítanka“ (Jak se Martínek ztratil, O červeném kohoutu), „Alenčina čítanka“ (Na výletě), B. Říha „Honzíkova cesta“ (Ve vlaku), E. Petiška „Pohádkový dědeček“ (O semaforu, který nechtěl cvičit, Jak se auto předhánělo s drakem, O nákladním vlaku), „Šimon, Toník a jejich kamarádi ve školce“ (Velké závody), R, Čechura „Maxipes Fík“ (Fík za volantem), „Hasiči jedou“, O. Preussler „Malá čarodějnice“, „Pozor, rychlá kola“, „Přes silnici za ruku“ (videoprogram Kostičky);
- **písničky, hudebně-pohybové hry** – „Když jsem já sloužil“, „Skákal pes“, „Kočka leze dírou“, „Káčátka se batolí“, „Hejha husy“, „Když jsem husy pásala“, „Starý farmář“, „Máme rádi zvířata“, „Pásla ovečky“, „Zvířecí řeč“, „Či a či a čičiči“, „Citrónky“, „Tři čuníci“, „Malé kotě“, „Když se zamiluje kůň“, „Jede, jede, mašinka“, „Auto“, „Létající Čestmír“, „Pochodují vojáci“;
- **pracovní a výtvarné činnosti –** „Na našem dvoře“, malování a modelování zvířat, ilustrace k pohádce „Tři prasátka“, zážitky z výletu na farmu, Den Země – výzdoba plotu zahrady obrázky dětí, kreslení křídou na dlažbu, obrázky s ekologickou tematikou, třídění odpadků, dopravní prostředky, papírová loďka – skládanka, dopravní značky, semafor, kresba postavy – policista, hasič, voják, záchranář, hry v písku, výroba kostýmů na slet čarodějnic;
- exkurze – statek, farma, dopravní hřiště, hasičská zbrojnice, policejní stanice…(dle možností), jarní úklid zahrady – společně s rodiči.

9. KAM NÁS NOHY PONESOU

Charakteristika bloku

Rozkvetlá májová příroda nás nejen láká do své náruče, ale i inspiruje k recitaci veršů, zpěvu písniček a tanečkům, které nacvičíme a předvedeme maminkám k jejich svátku. Při vycházkách, výletech i hrách na zahradě si budeme všímat, jak je u nás doma krásně.

Témata

- moje rodina,
- maminky mají svátek,
- barevná kvetoucí příroda,
- moje město, naše vlast.

Pedagogické záměry

- učit děti poznávat jednotlivé členy rodiny a jejich postavení v rodině;
- posilovat u dětí citový vztah k rodičům a ostatním členům rodiny;
- podporovat citovou vazbu dětí k rodině a k domovu;
- učit děti poznávat sebe i druhé, rozvíjet sociální toleranci a citlivost;
- učit děti trpělivosti a odpovědnosti při nácviku besídky pro rodiče;
- odstraňovat ostych při vystupování na veřejnosti;
- rozvíjet jazykové a hudební dovednosti dětí (výslovnost, přednes, recitace, kultivovaný projev, hudební a taneční aktivity);
- v přímém styku s přírodou vést děti k pozorování a poznávání přírody živé (květiny, stromy a keře na zahradě i volně rostoucí, hmyz) i neživé (písek, hlína, kámen, voda);
- rozvíjet u dětí estetické cítění při pozorování kvetoucí přírody;
- poznávat přírodu všemi smysly, vést děti k vyjádření svých prožitků;
- učit děti bezpečně se pohybovat v přírodním terénu, vyhýbat se nebezpečím a nástrahám (nebezpečný hmyz, jedovaté rostliny);
- vytvářet u dětí pozitivní vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije (rodina, domov, město, obec, vlast);
- učit děti znát místo svého bydliště;
- seznamovat děti se státními symboly (státní vlajka, hymna, znak);
- při výletech a vycházkách poznávat krásy našeho města a naší vlasti.

Očekávané výstupy

Dítě:

- zná členy rodiny a jejich funkci (rodiče, sourozenci, prarodiče…);
- má kladný citový vztah k rodičům i ostatním členům rodiny;
- má zdravé sebevědomí, je citlivé a tolerantní k ostatním lidem;
- naučí se trpělivosti, odpovědnosti, vytrvalosti a ochotě pomáhat;
- má vypěstované základy kultivovaného projevu;
- má elementární poznatky o živé i neživé přírodě;
- dokáže vnímat svět všemi smysly, různými způsoby vyjádřit své prožitky;
- umí se bezpečně pohybovat v přírodním prostředí;
- pozná a citlivě vnímá prostředí, ve kterém dítě žije;
- zná místo svého bydliště;
- má povědomí o státních symbolech.

Navrhované činnosti

- příprava vystoupení pro rodiče – jaro, svátek maminek;
- rozhovory, besedy a didaktické hry k daným tématům;
- **didaktické a pohybové hry** – „Samá voda, přihořívá, hoří“, „Já mám pěknou zahrádku“, „Přijela tetička z Ameriky – barevná příroda“, „Na barevné motýlky“, „Na kytičky“, „Všichni domů“, „Pravda a lež – město a vesnice“;
- **básničky a říkanky s pohybem** – „Maminka má svátek“, „Pro maminku“, „Naše rodina“, „Maminka je moje slunce“, „Kdo je to?“, „Přání mamince“, „Pusa“, „K čemu jsou holky na světě“, „Jak rostu“, „Dobré ráno“, „Podávám ti mámo růži“, „Holčička“, „Náruč kvítí“, „Doma“, „Já jsem malý hošíček“, „Podívej se tatínku“, „Tiše ti pošeptám“, „Ke komu patřím“, „Hodný táta“, „Mámu, tátu rádi máme“, „Náš poklad“, „Maminčin úsměv“, „Dárek“, „Co k sobě patří“, „Babičce“, „Naše rodina“, „Motýl“, „Včelička“, „Cestička k domovu“, „Domeček“, „Vlajka“, „Malý znak“;
- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem** – A. Malinská „Náš Adámek“ (Proč maminka Adámka nechce, Adámek má dost času, Adámek chce pomáhat), E. Petiška „Martínkova čítanka“ (Tatínkův tatínek, Ve městě), „Alenčina čítanka“ (Vašík), J. Kahoun „Příhody včelích medvídků“, „O jabloňce“, B. Říha „O letadélku Káněti“, „Jak jel Vítek do Prahy“, „Honzíkova cesta“, O. Sekora „Ferda mravenec“, M. Ivanov „Jak ledňáček bloudil Prahou“, pohádka o vzniku Nového Strašecí, M. Drijverová „České pověsti pro malé děti“, L. Dvorský „Bubetka v Praze“, J. Žáček „Kolik má Praha věží“, R. Čechura „Maxipes Fík“ (Maxipes Fík jde do světa), A. Lindgrenová „Děti z Bullerbynu“, Š. Váchová „Chaloupka na vršku“ (Jak kluci hledali poklad), O. Syrovátka „Takový velký svět“;
- **písničky, hudebně-pohybové hry** – „Muzikantská rodina“, „Máminy oči“, „Mějme se rádi“, „Sedmikráska“, „Kam nás nohy ponesou“, B. Smetana „Vltava“ (symfonická báseň), státní hymna, města v písničkách („Okolo Hradce“, „Kolíne, Kolíne“, „Na tom pražským mostě“, „Boleslav, Boleslav“, „Já jsem z Kutné Hory“, „Ještě já se podívám“);
- **pracovní a výtvarné činnosti** – přáníčko pro maminku, výzdoba třídy na besídku, šaty pro maminku, kytičky a srdíčka pro maminku, korále pro maminku, „Moje rodina“, „Moje maminka“, různé motivy z barevné přírody (motýli, květiny, včelky, rozkvetlé stromy…), mraveniště, „Dům, ve kterém bydlím“, dům – skládanka, „Procházka městem“ – kresba dle výběru dětí (kostel, škola, hřiště…), státní vlajka, zážitky z výletu;
- olympiáda mateřských škol v lehkoatletických disciplínách (běh, hod, skok)
- námětové hry – „Na rodinu“
- výlety za poznáním i do přírody
- porovnávání množství, velikosti a výšky předmětů, které nás obklopují
- společenské a stolní hry – „Člověče nezlob se“, slovní fotbal, hra „Na pravdu“
- činnosti pro rozvoj chápání matematických souvislostí – zrakový odhad počtu prvků (hry s hrací kostkou);
- činnosti pro rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností – poznat některá písmena a číslice (poznat napsané své jméno);
- složitější grafomotorické cviky k tématům.

10. PRÁZDNINOVÁ

Charakteristika bloku

Blíží se začátek léta a konec školního roku. Červen se začervenal prvním lákavým ovocem a my si budeme užívat krásných letních dnů. Užijeme si výletů, zahrady, budeme si hrát v pískovišti a také prožijeme společnou noc ve školce. Seznámíme se s exotickými zvířaty, svátek dětí oslavíme s dobrou náladou sportovními hrami a soutěžemi a společně se podíváme za dětmi z celého světa. Pak už se jenom rozloučíme s našimi „školáky“ a hurá na prázdniny!

Témata

- když děti mají svátek,
- exotická zvířata,
- loučíme se s kamarády,
- hurá na prázdniny.

Pedagogické záměry

- seznamovat děti s existencí jiných kultur a národností, vést je k toleranci a rasové snášenlivosti;
- přiblížit dětem život a tradice v jiných zemích a kulturách;
- vytvářet radostnou atmosféru při oslavě svátku dětí;
- učit děti poznávat exotická zvířata, jejich původ a způsob života;
- uvědomit si význam ZOO a učit děti správnému chování ke zvířatům;
- učit děti poznávat letní přírodu, využívat přírodní prostředí k různým hrám a činnostem;
- naplno prožívat poslední společné dny s kamarády, kteří půjdou po prázdninách do školy

Očekávané výstupy

Dítě:

- má povědomí o existenci jiných kultur a národností, o kosmopolitním chování;
- má základní poznatky o životě v jiných kulturách;
- umí přispět k radostné atmosféře při společných činnostech a oslavách;
- zná některá exotická zvířata, jejich původ a způsob života;
- má povědomí o správném chování ke zvířatům a významu ZOO;
- získá základní poznatky o změnách v letní přírodě, umí bezpečně využít přírodní prostředí ke hrám a dalším činnostem;
- dokáže se těšit z hezkých a příjemných prožitků s kamarády, respektuje potřeby druhých.

Navrhované činnosti

- oslava svátku dětí – květinkové dopoledne, hry a soutěže na zahradě, dárky pro děti;
- rozhovory, besedy a didaktické hry k daným tématům;
- poznávání letního období v pohádkách, říkadlech, básních, pranostikách a písních;
- **didaktické a pohybové hry –** „Zmatek v ZOO“, „Na detektivy“, „Na ozvěnu“, „Zapamatování obrázků“, „Mám košíček mám“, „Poznáš mě – exotická zvířata“, „Na slabiky – exotická zvířata“, „Na želvy“, „Pravda a lež – léto“, „Mísa plná plodů“, „Co tě napadne“, „Kompot“, „Na houbaře“;
- **básničky a říkanky s pohybem** – „Svátek dětí“, Pět minut v Africe“, „Želvička“, „Zebra“, „Lenochod“, „Hroši“, „Velbloudi“, „Kde mají domov“, „Dinosaurus“, „Prázdniny“, „Ahoj léto“, „Zmrzlina“, „Vláček“, „Loučíme se“, „Nashledanou“, „Léto“;

- **pohádky, příběhy, práce s literárním dílem** – J. Žáček „Pět minut v Africe“, M. Macourek „Žofka ředitelkou ZOO“, Encyklopedie exotických zvířat, „Bolek a Lolek – Atlas zvířat“, „Bolek a Lolek vyrážejí do světa“ (DVD), V. Ledvinková „Pohádky z mořské hlubiny“, R. Čechura „Maxipes Fík na cestách“, J. Šubrt „S malířem kolem světa“, O. Sekora „Na dvoře si děti hrály“ (Hrajeme si na ZOO), „Pošta v ZOO“, „Pohádka o malém dinosaurovi“ (příběh z časopisu Dráček), „Svět v kufříku“ (soubor malých knížeček), M. Lukešová. B. Říha „Velká obrázková knížka o zvířatech“, R. Šmejkal „Zeměpisná abeceda“;
- **písničky, hudebně-pohybové hry** – „Píseň pro černouška“, „Vadí, nevadí“, „Afrika“, poslech hudby z různých částí světa, „Námořnická hymna“, „Prázdninová“, písničky k táboráku, V. Ledvinková „Pohádky z mořské hlubiny“ (písničky z knížky), „Prázdniny“, „Tanec indiánů“, „Rozlučte se kluci, holky“;
- **pracovní a výtvarné činnosti** – děti všech barev pleti, čínská čepička, indiánská čelenka, exotická zvířata, modelování zvířat, dinosauři, želvička, ZOO (společná práce), sluneční kšilt a brýle, řeky a moře, kreslení na zahradě, tvoření v písku, výrobky z přírodních materiálů, „Kam pojedu na prázdniny“;
- okresní kolo sportovní olympiády mateřských škol;
- příprava programu na slavnostní rozloučení s předškoláky;
- nocování ve školce;
- výlety za poznáním i do přírody.

8. Doplňkové programy

V rámci rozšíření vzdělávacích možností je vzdělávání v mateřské škole obohaceno o dva doplňkové programy – předplaveckou výuku dětí a seznamování dětí se základy anglického jazyka. Oba programy doplňují hlavní vzdělávací nabídku a jsou poskytovány dětem, jejichž rodiče projeví o doplňkové činnosti zájem.

Předplavecká výuka dětí

Charakteristika doplňkového programu

V rámci všestranného rozvoje dětí a posílení jejich zdraví spolupracuje mateřská škola s plaveckou školou v Tuchlovicích, která dětem poskytuje kurz předplavecké výuky. Za přítomnosti učitelek mateřské školy zde výuku vedou proškolení instruktoři plavání. Kurzu se pravidelně účastní čtyřicet nejstarších dětí ze školky, pokud rodiče těchto dětí mají o výuku zájem. Pokud si rodiče některého dítěte výuku plavání nepřejí, je možnost účasti v kurzu nabídnuta rodičům mladších dětí. Zástupkyně ředitele pro předškolní vzdělávání předá ředitelce plavecké školy seznam přihlášených dětí a seznámí ji s případnými zdravotními problémy jednotlivých dětí. Kurz probíhá jednou týdně, čítá 9–10 lekcí, přičemž délka jedné lekce je 45 minut.
Před kurzem seznámí doprovázející učitelky děti s pravidly bezpečnosti při převlékání v šatnách, sprchování i návštěvě toalet. Všechny tyto činnosti probíhají vždy za přítomnosti učitelek. Učitelky dále dětem vysvětlí, že jakýkoli zdravotní problém nebo zranění mají děti oznámit jak instruktorovi plavání, tak doprovázející učitelce. Poučí děti, jak se mají v prostorách bazénu pohybovat (neběhat, nevytvářet nebezpečné situace), a že si do bazénu nesmějí brát s sebou cenné nebo nebezpečné předměty (řetízky, náramky, velké náušnice, žvýkačky, bonbóny apod.)
Před začátkem výuky zkontrolují učitelky vybavení dětí k plavecké výuce (plavky, ručník, mýdlo, případně koupací čepice). Zajistí, aby se děti přezuly a převlékly a uložily si svršky (boty zůstávají v botníku na chodbě), a dohlédnou na osprchování dětí před vstupem do bazénu. Učitelky pak takto připravené děti předají instruktorům plavání a zároveň instruktory informují o případných zdravotních či psychických problémech dětí. V průběhu výuky zůstávají doprovázející učitelky v prostorách bazénu a doprovázejí děti na toaletu, případně se postarají o děti, které se z různých důvodů nemohou výuky účastnit (například kvůli zdravotním problémům, drobným poraněním, strachu z vody apod.).
Na začátku kurzu jsou děti seznámeny se svými instruktory plavání, kteří si je rozdělí do skupin podle plaveckých dovedností. Zvýšená pozornost, a to jak ze strany instruktorů, tak i ze strany doprovázejících učitelek, je věnována zejména dětem, které se z různých důvodů do vody bojí. U těchto dětí se s výukou začíná velmi pozvolna. Podle svých individuálních potřeb se děti postupně seznamují s vodním prostředím a získávají tak potřebnou jistotu a chuť zapojit se do výuky s ostatními dětmi. I tak však výjimečně dochází k situaci, kdy některé z dětí není schopné výuku absolvovat; v takovém případě je možné účast v kurzu ukončit.
Zásadou kurzu je motivovat děti tak, aby měly chuť vyzkoušet si všechno samy. Do žádných činností nejsou děti nuceny, vše probíhá hravou formou za pomoci nejrůznějších plaveckých pomůcek. Pomůcky určené k nadlehčení pomáhají zvláště bázlivějším dětem překonat strach z vody a vytvářejí jim pocit bezpečí. Za využití dalších pomůcek, sloužících především k doplnění a zpestření výuky, mají děti možnost absolvovat kurz především prostřednictvím

různých herních činností, které děti baví a přinášejí jim radostné prožitky. Výhodou bazénu je i posuvné dno, které je možno přizpůsobit věku i dovednostem dětí.
V průběhu kurzu se děti učí dovednostem, které přímo souvisejí s plaváním. Mezi ty základní patří orientace ve vodě spojená s ponořením a potopením, nácvik plaveckého dýchání, skoky a pády do vody, důležitým prvkem ve výuce je i nácvik splývání *a* pohybů dolních končetin. Správné zvládnutí těchto základních plaveckých dovedností je důležitým stavebním kamenem pro budoucí výuku různých plaveckých stylů. Dítě, které se s vodním prostředím dobře sžije, dokáže se v něm orientovat, vydechnout do vody, umí se na vodu položit a nebojí se skočit do hloubky, získá jistotu a jeho pohyby jsou uvolněnější a klidnější. Některé děti už v předškolním věku zvládnou kromě jednotlivých pohybů taktéž plaveckou souhru a jsou na nejlepší cestě stát se zdatnými plavci.

Význam předplavecké výuky

Význam organizované předplavecké výuky spočívá zejména v tom, že kromě zdravotního přínosu plní i důležitou funkci pedagogickou. Správně vedený předplavecký kurz posiluje všestranný rozvoj dítěte a zasahuje tak do různých vzdělávacích oblastí daných RVP PV. Děti, které se kurzu účastní, nejen posilují svou tělesnou zdatnost, učí se zdravým životním návykům a sebeobslužným dovednostem (oblast biologická), ale zároveň dochází k rozvoji jejich psychické zdatnosti i poznávacích procesů a funkcí (oblast psychologická). Děti se též učí utvářet si vztahy k jiným dětem či dospělým (oblast interpersonální), osvojují si pravidla soužití s ostatními lidmi (oblast sociálně-kulturní) a získávají povědomí o okolním světě a dění v něm (oblast environmentální).
Předplavecká výuka je pohybová aktivita, která nejen nabízí dětem spoustu zábavy a příjemných prožitků, ale zejména výrazně napomáhá k jejich všestrannému rozvoji po stránce **fyzické**, **psychické i sociální**:

Stránka fyzická

- posiluje pohybový aparát, napomáhá k odstranění a prevenci různých nedostatků a vad držení těla, příznivě ovlivňuje ovládání dechového svalstva, srdeční a cévní systém, zlepšuje střevní peristaltiku (trávení);
- prostřednictvím otužování dochází k posílení imunitního systému a celkové odolnosti organismu;
- pohyb ve vodě podporuje psychomotorický rozvoj, rozvoj hrubé motoriky, správnou koordinaci pohybů;
- vede děti k vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu;
- učí děti hygienickým návykům a sebeobslužným dovednostem;
- působí jako prevence před utonutím.

Stránka psychická

- učí děti řídit své chování, ovlivňovat vlastní situaci, hodnotit svoje osobní pokroky;
- podporuje rozvoj charakterových a volních vlastností (překonávání překážek, pěstování vůle a sebedůvěry);
- učí děti respektovat a přijímat předem vyjasněná pravidla a povinnosti;

- pomáhá u dětí minimalizovat a překonat strach z vody, podporuje radostné pocity z úspěšnosti;
- probouzí v dětech radost z nového druhu sportování, z příjemných prožitků;
- rozvíjí orientaci v prostoru, schopnost spontánní i organizované hry, představivost a fantazii;
- učí děti poznávat vlastnosti vody a různých materiálů.

Stránka sociální

- pomáhá rozšiřovat povědomí dětí o okolním světě a jeho dění;
- pomáhá dětem začlenit se do skupiny vrstevníků;
- učí děti pravidlům společného soužití, ohleduplnosti, respektu k ostatním;
- rozvíjí schopnost spolupráce a vzájemné podpory a pomoci;
- učí děti respektovat rozdílné schopnosti a dovednosti jednotlivých členů skupiny;
- umožňuje pozitivní vliv skupiny na jednotlivé děti (např. bojácné děti lépe překonávají strach, snaží se vyrovnat ostatním);
- učí děti dodržovat pravidla her a jiných činností;
- učí děti uvědomovat si nebezpečí, se kterým se mohou potkat (vlastnosti vody).

Schopnost plavat nejenom působí jako prevence před utonutím, ale je i cennou dovedností pro budoucí život. Jako u řady jiných dovedností platí, že její ovládnutí je tím snazší a současně i trvalejší, čím včasněji se s její výukou začne.

Seznamování se základy anglického jazyka

Charakteristika doplňkového programu

V rámci rozvoje povědomí dětí o okolním světě a motivace dětí k dalšímu učení, probíhá ve škole doplňkový program – seznamování se základy anglického jazyka. Doplňkového programu se účastní děti, jejichž rodiče mají o výuku angličtiny zájem. Tyto děti jsou pak zařazeny do třídy Včeliček, kde je výuka angličtiny součástí třídního vzdělávacího programu. Seznamování s anglickým jazykem se uskutečňuje prostřednictvím forem a metod práce adekvátních věku dětí a probíhá dvakrát týdně tzv. bilingvním přístupem – témata v českém jazyce korespondují s tématy v anglickém jazyce. Výuku vede zkušená lektorka Ing. Bc. Věra Nedvědová, která při její realizaci úzce spolupracuje s třídními učitelkami. Děti jsou rozděleny do dvou skupin – začátečníci a pokročilí.

Tematický plán angličtiny pro děti ve věku 3 – 6 let

Tematický plán je zpracován podle školního vzdělávacího programu Mateřské školy Na Kocourku „Putování se skřítky“. Zpracovala Ing. Bc. Věra Nedvědová

Začátečníci

Říjen

Introduction! Hello, Kids!
Hello, my name is … This is ….. - představ se
Hi, hello song (class routine) – úvodní seznamovací písnička
How are you? I am fine. - Jak se máš?
Numbers – čísla
Ten little children – písnička s čísly
Colours – barvy
Eric Carle – The Very Hungry Caterpillar! – pohádka - Hladová housenka
Fruit and vegetables – ovoce a zelenina
The Big Turnip – pohádka O veliké řepě
Autumn is here! - podzim - zvířátka, stromy
Goldilocks and The Three Bears – pohádka Tři medvědi

Listopad

What is the weather like? – počasí
How’s the weather - říkanka
Body parts – části těla
Head and shoulders, knees and toes. – písnička Hlava, ramena, kolena, palce
Little Red Riding Hood – pohádka O Červené Karkulce
Eric Carle - The Mixed Up Chameleon – pohádka – části těla u zvířátek
This is the way … - písnička - hygiena
Senses - smysly
Halloween party! - kostýmy, zvyky, písničky

Prosinec

Advent time! – zvyky
St. Nicholas Day – Mikuláš
Merry Christmas! – slovní zásoba, koledy, zvyky

Jingle Bells song – Rolničky
Christmas at Steve and Maggie – naučná videa
Christmas show – besídka

Leden

Happy New Year! - slovní zásoba, oslava Nového roku
Winter sports!
I can play, skate, ski … - zimní sporty
Winter is here! – zima
Let's make a snowman – sněhulák
Animals in winter – zvířata v zimě
What animal sleeps in winter? – hra na spáče
Snow White! - pohádka o Sněhurce

Únor

Seasons! - roční období
Days of the week! – dny v týdnu
Eric Carle – Today is Monday – dny v týdnu
Daily routines – denní činnosti
Jobs! – povolání v rodině
Carnival time! – karneval, masopust, masky
Clothes – oblečení
Materials around us – materiály kolem nás
Three little pigs – pohádka Tři prasátka
Kim's game – trénování paměti

Březen

Spring is here! – jaro
Animals and their babies! – zvířata a jejich mláďata
Happy Easter! – Velikonoce – tradice, říkadla
English books for children – knihy
Shapes and colours – tvary a barvy
Saint Patric´s Day! – tradice dne Svatého Patrika, hledání pokladu

Duben

Animals on the farm – zvířátka na farmě
Old McDonald had a farm! – písnička - zvířata na statku
Transportation – dopravní prostředky
Earth Day – Den Země
Rescue team – záchranáři

Květen

My family – moje rodina
Mother´s Day!, Father´s Day!, show – slavíme svátek maminek a tatínků, besídka
My town! – poznáváme město
Where is … ? – městské budovy

Červen

Animals in the zoo! – zvířátka v zoo
Lets's go to the zoo song! - písnička
Eric Carle - The mixed up chameleon – pohádka o zvířátkách v zoo, opakování barev, částí těla
Summer is here, holiday is coming! – léto, prázdniny
Children´s Day – Den dětí
Revision! Goodbye! - vysvědčení, loučení

<u>Pokročilí</u>

Říjen

Introduction!
Hello, my name is … This is ….. – představ se
The classroom! – třída, pomůcky
Colours – barvy
Numbers – čísla
Eric Carle – The Very Hungry Caterpillar! – pohádka - Hladová housenka
Fruit and vegetables – ovoce a zelenina
The Big Turnip – pohádka O veliké řepě
Autumn is here! – podzim - zvířátka, stromy
Goldilocks and The Three Bears – pohádka - Tři medvědi

Listopad

What is the weather like? – počasí
London weather! – počasí v Anglii
Body parts – části těla
Head and shoulders, knees and toes. – písnička - Hlav, ramena, kolena, palce
Little Red Riding Hood – pohádka O Červené Karkulce, dramatizace
Eric Carle - The Mixed Up Chameleon – pohádka – části těla u zvířátek
This is the way … – písnička - hygiena
I can! – co umím
He has got a cold! At the doctor's – zdraví, situace u doktora
Senses – smysly
Halloween party! – kostýmy, zvyky, písničky

Prosinec

Advent time! – zvyky
St. Nicholas Day – Mikuláš
Merry Christmas! – slovní zásoba, koledy, zvyky
Jingle Bells song – Rolničky a jiné písničky
Christmas in Britain and the USA – zvyky v anglicky mluvících zemích
Christmas at Steve and Maggie – naučná videa
Christmas show – besídka

Leden

Happy New Year! - slovní zásoba, oslava Nového roku
Winter sports!

I can / I can't play, skate, ski … – zimní sporty
Winter is here! – zima
Let's make a snowman – sněhulák
Animals in winter – zvířata v zimě
What animal sleeps in winter? – hra na spáče
Snow White! – pohádka o Sněhurce

Únor

My calendar, What is the date today? – kalendář
Seasons – roční období
Months in a year – měsíce v roce
Days of the week – dny v týdnu
Eric Carle – Today is Monday – dny v týdnu
Daily routines – denní činnosti
Jobs! – povolání v rodině
What do you want to be? – čím chceš být
Carnival time! – karneval, masopust, masky
What do you want to wear at the carnival? – oblečení na karneval
Materials around us – materiály kolem nás
Three little pigs – pohádka Tři prasátka

Březen

Spring is here! – jaro
Animals and their babies! – zvířata a jejich mláďata
Happy Easter! – Velikonoce – tradice, říkadla
English books for children – knihy
Shapes and colours – tvary a barvy
Saint Patric´s Day! – tradice dne Svatého Patrika, hledání pokladu

Duben

Animals on the farm – zvířátka na farmě, mláďata
Old McDonald had a farm! – písnička - zvířata na statku
Means of transport – dopravní prostředky
The wheels of the bus song – písnička
Earth Day – Den Země
We recycle – třídíme materiály
Rescue team – záchranáři

Květen

Family tree – rodokmen
Mother´s Day!, Father´s Day!, show – slavíme svátek maminek a tatínků, besídka
Where do you live? – kde bydlíš
Welcome to my town! – vítej v našem městě
Where is … ? – městské budovy

Červen

Animals in the zoo! – zvířata v zoo
Lets's go to the zoo song! – písnička

Eric Carle – The mixed up chameleon – pohádka o zvířátkách v zoo, opakování barev, částí těla
Summer is here, holiday is coming! – léto, prázdniny
What do you want to do in summer? – plány
Children´s Day – Den dětí
Revision! Goodbye! – vysvědčení, loučení

9. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Evaluace je důležitou součástí naší pedagogické práce. Veškeré evaluační činnosti vždy směřujeme k vyhodnocení získaných poznatků, které následně využíváme ke zkvalitnění naší práce a tím i ke zlepšení výsledků vzdělávání. Evaluace je zaměřena na tyto oblasti:

1) Hodnocení ŠVP

- hodnocení je zaměřeno na **celkovou kvalitu ŠVP** (koncepční záměr školy, osobitost, vhodnost vzhledem k podmínkám, podpora integrovaného vzdělávání, formální zpracování, otevřenost a funkčnost, soulad ŠVP s RVP PV);
- **při tvorbě nového ŠVP** hodnocení probíhá **formou dotazníku** po **prvním roce jeho užívání a** dále podle potřeby (zejména v souvislosti s úpravami a aktualizacemi);
- **hodnotí všechny učitelky včetně ředitelky;**
- **vyhodnocení dotazníků provádí vždy jedna z učitelek pověřená ředitelkou, s výsledky ostatní pedagogy seznamuje na společné poradě pedagogů;**

- **hodnocení jednotlivých bloků ŠVP** (celkový průběh bloku, hodnocení zvolených metod a postupů, propojení vzdělávacích oblastí, dosažení pedagogických záměrů atd.);
- **hodnotí formou záznamové tabulky 1x měsíčně (po skončení bloku) všechny učitelky včetně ředitelky;**

- **hodnocení doplňkového programu „Seznamování se základy anglického jazyka“** hodnocení je zaměřeno na přínos programu pro další rozvoj dětí, na pedagogické kvality lektorky a na soulad výuky angličtiny s ŠVP mateřské školy i TVP třídy Včeliček;
- probíhá **1x ročně formou hospitace**, dále dle výsledků hospitační činnosti;
- **hospitační činnost provádí ředitelka MŠ;**

2) Hodnocení podmínek předškolního vzdělávání

- hodnocení je zaměřeno na **všechny podmínky předškolního vzdělávání** (věcné, životospráva, psychosociální, organizační zajištění chodu MŠ, řízení MŠ, personální zajištění, spoluúčast rodičů)
  hodnotí 1x ročně formou dotazníku všechny učitelky včetně ředitelky;
- **vyhodnocení dotazníků provádí vždy jedna z učitelek pověřená ředitelkou, s výsledky ostatní pedagogy seznamuje na společné poradě všech pedagogů;**

3) Hodnocení práce jednotlivých pedagogů

- hodnocení je zaměřeno na **profesionální dovednosti, přístup k dětem, pedagogický styl, tvorbu a naplňování třídních vzdělávacích programů** atd. a je spojeno se **sebehodnocením pedagogů;**

- probíhá **1x ročně formou hospitace** u všech pedagogů, dále **dle výsledků hospitační činnosti** a **dle potřeby;**
- **hospitační činnost provádí ředitelka školy, případně její zástupkyně;**

- **vzájemné hospitace učitelek** - probíhají dle zájmu učitelek a doporučení ředitelky.

4) Sebehodnocení pedagogů

- **posouzení vlastní výchovně vzdělávací práce** každé učitelky (přístup k dětem, pedagogický styl, tvorba a naplňování TVP, profesionální dovednosti související s pedagogickým procesem) probíhá **1x ročně formou dotazníku;**
- **hodnotí všechny učitelky včetně ředitelky;**

- hodnocení zaměřené na **vhodný výběr činností, metodické postupy, vzdělávací výsledky** apod. probíhá **1x měsíčně** a je součástí měsíčního hodnocení v TVP
- **hodnotí všechny učitelky včetně ředitelky;**

5) Hodnocení dětí

- hodnocení je zaměřeno na **prospívání, rozvoj a učení dětí;**
- **slovní hodnocení (včetně sebehodnocení dětí) probíhá průběžně při denních činnostech**; prvotní a výstupní diagnostiky dětí jsou zaznamenány do formuláře „Diagnostický záznam o dítěti“, záznamy o vývoji dětí na základě pedagogické diagnostiky probíhají průběžně (diagnostická tabule ve třídě), na základě zjištěných skutečností jsou učitelkami vedeny záznamy a navrhovány činnosti vedoucí k procvičování oslabených oblastí.
- **hodnotí všechny učitelky včetně ředitelky;**

- záznamy o výsledcích vzdělávání **dětí s odkladem školní docházky** jsou zároveň součástí jejich PLPP;
- záznamy jsou vedeny čtvrtletně formou písemného hodnocení;
- **zpracovávají učitelky vzdělávající tyto děti;**

- záznamy o vzdělávání **dětí se speciálními vzdělávacími potřebami** jsou zároveň součástí jejich PLPP, případně IVP;
- záznamy jsou vedeny 2-3 x ročně (dle potřeby) formou písemného hodnocení;
- **zpracovávají učitelky vzdělávající tyto děti** (příp. ve spolupráci s asistentkou pedagoga);

- hodnocení třídy jako celku případně jednotlivých dětí je součástí **měsíčního** hodnocení v TVP;
- **hodnotí všechny učitelky včetně ředitelky;**

- rodiče jsou s výsledky vzdělávání svých dětí seznamováni průběžně při pravidelném kontaktu, dále 1x ročně na plánovaných konzultacích, v případě potřeby či zájmu rodičů i na dalších domluvených schůzkách či konzultacích;

6) Hodnocení celkové úrovně mateřské školy rodiči

- hodnocení je zaměřeno na **spokojenost rodičů s výchovně vzdělávací prací pedagogů, s informovaností o prospívání, rozvoji a učení dětí i o celkovém dění v MŠ, s množstvím a kvalitou akcí, stravou, s doplňkovými programy apod.;**

- probíhá **1x ročně formou dotazníku pro rodiče**, dále při průběžném kontaktu s rodiči; a při společných akcích;
- **vyhodnocení dotazníků provádí ředitelka**, s **výsledky ostatní pedagogy seznamuje na společné poradě všech pedagogů;**

- další evaluační činnosti probíhají v případě potřeby **1x měsíčně na společných poradách.**